

Это цифровая копия книги, хранящейся для потомков на библиотечных полках, прежде чем ее отсканировали сотрудники компании Google в рамках проекта, цель которого - сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Прошло достаточно много времени для того, чтобы срок действия авторских прав на эту книгу истек, и она перешла в свободный доступ. Книга переходит в свободный доступ, если на нее не были отданы авторские права или срок действия авторских прав истек. Переход книги в свободный доступ в разных странах осуществляется по-разному. Книги, перешедшие в свободный доступ, это наш ключ к прошлому, к богатствам истории и культуры, а также к знаниям, которые часто трудно найти.

В этом файле сохранятся все пометки, примечания и другие записи, существующие в оригинальном издании, как минимум о том долгом пути, который книга прошла от издателя до библиотеки и в конечном итоге до Вас.

Правила использования

Компания Google гордится тем, что сотрудничает с библиотеками, чтобы перевести книги, перешедшие в свободный доступ, в цифровой формат и сделать их широкодоступными. Книги, перешедшие в свободный доступ, принадлежат обществу, а мы лишь хранители этого достояния. Тем не менее, эти книги достаточно дорого стоят, поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые действия, предотвращающие коммерческое использование книг, в том числе установив технические ограничения на автоматические запросы.

Мы также просим Вас о следующем.

- Не используйте файлы в коммерческих целях.
Мы разработали программу Поиск книг Google для всех пользователей, поэтому используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- Не отправляйте автоматические запросы.
Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого вида. Если Вы занимаетесь изучением систем машинного перевода, оптического распознавания символов или других областей, где доступ к большому количеству текста может оказаться полезным, свяжитесь с нами. Для этих целей мы рекомендуем использовать материалы, перешедшие в свободный доступ.
- Не удаляйте атрибуты Google.
В каждом файле есть "водяной знак" Google. Он позволяет пользователям узнать об этом проекте и помогает им найти дополнительные материалы при помощи программы Поиск книг Google. Не удаляйте его.
- Делайте это законно.
Независимо от того, что Вы используете, не забудьте проверить законность своих действий, за которые Вы несете полную ответственность. Не думайте, что если книга перешла в свободный доступ в США, то ее на этом основании могут использовать читатели из других стран. Условия для перехода книги в свободный доступ в разных странах различны, поэтому нет единых правил, позволяющих определить, можно ли в определенном случае использовать определенную книгу. Не думайте, что если книга появилась в Поиске книг Google, то ее можно использовать как угодно и где угодно. Наказание за нарушение авторских прав может быть очень серьезным.

О программе Поиск книг Google

Миссия Google состоит в том, чтобы организовать мировую информацию и сделать ее всесторонне доступной и полезной. Программа Поиск книг Google помогает пользователям найти книги со всего мира, а авторам и издателям - новых читателей. Полнотекстовый поиск по этой книге можно выполнить на странице <http://books.google.com/>

APOLOGIA

P R O

DISCVRSV THEOLOGICO

DE IMMACVLATA CONCEPTIONE
B. MARIE VIRGINIS.

AUGVSTINI DE ANGELIS
Congregationis Somascha.

Ad Illustrifs. & Excellentifs. Dñum.

D. FERDINANDVM
ALARCON, DIAZ, DE MENDOZA.

VI. Marchionem Vallis Sicilianæ, Rendarum, & Monci-
lionis, Comitem Pallareæ, Gambatefiz, & Renda, Do-
minum Baroniz Fluminis Frigidi, Longobardorum, &
Falconariæ, Sanctifelicis, Caroleorum, Monticini. Do-
minum Tuxitiz, & eius Casalium, Insulæ, & eius Casa-
lium, Petrecamele, Castellorum Calledonici, Chiarini,
Leognani, Aquilani, Cosciani, Cerqueti, Faniadrini,
Intermesuli, Furcæ, Cerchiaræ, Sancti Nicolai, Capza-
ni, Collalti, Aquaviuz, Sancti Laurentij, Marani, & Spi-
nz, Equitum Turmæ Ducem in Regno Neapolitano, &
Dominum Domorum Alareonis, & Mendozæ, &c.

Ingolstadii, Per Bernardinum Noguès. Anno Dñi 1660.
Superiorum Permissu.

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

Illustriss. & Excellentiss. Dño.

D. FERDINANDO

ALARCON, DIAZ,

DE MENDOZA.

VI. Marchioni Vallis Sicilianæ, Rēdarū, & Moncilionis, Comiti Pallareæ, Gambaresiæ, & Rendæ; Domino Baroniæ Fluminis Frigidi, Longobardorum, & Falconariæ, Sactifelicis, Caroleorum, Mōticini, & Domanici. Domino Tuxitiæ, & eius Casalium, Insulæ, & eius Casalium, Petrecamelæ, Castellorum, Caledonici, Chiarini, Leognani, Aquilani, Cosciani, Cerqueti, Faniadriani, Intermesuli, Furcæ, Cerchiaræ, S. Nicolai, Capzani, Collalti, Aqueuiuæ, Sancti Laurentij, Marani, & Spinæ, Equitū Turmæ Duci in Regno Neap., & Dño Domorum Alarconis, & Médozæ, &c.

AVGVSTINVS DE ANGELIS F.

PRO.

PRODITVRÆ in lucem Apologia
pro Discursu meo Theologico de
Immaculata Conceptione B. Mariæ Vir-
ginis, dandus omninò erat Patronus ali-
quis, & Defensor, enim verò de Re agi-
mus, de qua non sinè maxima Inuidia par-
tis aduersæ possumus piè sentire, & loqui,
& scribere; Vix enim ad Immaculatum
Conceptum Augustissimæ Dei Matris Sã-
ctorum Patrum præclarissimis Sententijs
communiendū, Discursum meum Theo-
logicum edideram, quando non defuit ex
Aduersarijs, qui illum vix natum præfoca-
re contenderet, tentaret. At cùm multi
mihi occurrissent, qui possent Apologiam
meam validissimè defendere, ac tueri, Tu
mihi omnium aptissimus, & validissimus
visus es, Excellentissime Domine, Mar-
chionum Optime. Noui enim Te nihil
in corde, & in Votis habere magis, nil in
ore, & familiaribus colloquijs frequētius
quam singularem Innocentiã Dominæ

no-

nostræ à generali labis ruina præseruata.
Noui Te in Toto hoc Regno Neapolita-
no, grassante lue teterrima, Votum, ac lu-
ramentum solemne pro Immaculata vsq;
ad sanguinis effusionem propugnanda,
emississe; Noui Auitam esse, & Hæredita-
riam præclarissimæ, ac planè Regiæ Do-
mus Alarcon, & Mendoza ergà hoc My-
sterium studium, propensionem. Noui in
Gentilitio Tuo Stemmata sacra illa verba
circumduci. AVE MARIA GRATIA
PLENA. Quibus hoc Mysterium non
obscurè significari, pro comperto est. No-
ui à Te Sanctissimam Dei Genitricem
Mariam sinè macula Conceptam in pecu-
liarem Dominam, ac Patronam sic con-
stitutam, vt non modo Te ipsum, sed &
Lectissimam Coniugem, liberos, subdi-
tos, Dominium omne commendaueris,
donaueris. Noui Te Festum Immaculatae
Conceptionis quotannis celebrandum
spondidisse. Noui Tibi nullum iucudum

ser-

sermonem, qui huic non consentiat Veritati; Noui denique Litem Te indicere illi, imò iuratum certamen, qui Virginem non confitebitur Immacularam. Plura dicerem, nisi Tibi molestum esset audire, mihi verò difficile pari oratione Pietatem tuam maximam explanare. Excipe igitur Apologiam meam, tuere, defende, Tuo enim Patrocinio non dubito, quintutissimè incurtus quoslibet Aduersariorum valeat sustinere. Vale.

APO.

APOLOGIA

Pro Discursu Theologico de Immaculata B. MARIE Virginis Conceptione.

PRODIERAT vix in lucem Discursus meus Theologicus pro Immaculata Conceptione B. M. Virginis, vix ad manus pervenerat Eruditorum, quando in sacra Theologia Magister non ignobilis, & in Conterouersia de Immaculata apprime versatus Frater Thomas Confolius Ordinis Dominicani, motus, vt opinor, zelo nimio defendendæ affirmatiuæ Peccati originalis in B. Virgine, cepit plura aduersus recentem Discursum opponere, quædam mordere, loca SS. PP. de florata, deprauata criminari; mutilata, ficta esse, obstrepere, in Vultus spargere: nec non ad vltiora progressus petijt à Matthæo Rentio S. Officij, in Curia Archiepiscopali Neapolitana Consultore editi Discursus abolitionem. Cogitaueram, irrogatam iniuriam alto silentio præterire, vt me tacente ipsa facundiùs veritas loqueretur; sed cum mihi venisset in mentem celebre illud Augustini lib. de Bono Viduitatis c. 22. *Cruelis est, qui famam suam negligit.* Tum sedulo perpendens non ràm hic meam, quam Beatissimæ Virginis causam agi, intellexi omnino meas esse partes, ad insagula obiecta, quæ mihi exhiberi in scriptis ab Aduersario postulaueram, cum summa breuitate, quantum ex alto dabitur, respondere.

Ita ergo in primis loco Præiudij, opponit Aduersarius, In libello, cuius Titulus de origine Sanctæ Mariæ de Auxilijs Purissimæ, & Immaculatæ Conceptæ Neapoli impressa Anno 1679, salua pace, supra plura d. lca. SS. PP. deprauata, alia ficta,

ficta, alia mutilata, quæ antecedentibus, vel consequentibus adiuncta verbis SS. Immunitatem ab actuali peccato. B. V. vel eius Virginitatem, aut eiusdem actiuam Conceptionem arguunt euidenter; Proinde ut deflorata per non bonam consequentiam, salua pace, ad Conceptionem passiuam ab originali immunem, extorquentur, ut apparet ex dictis SS. sincerè relatis.

Respondeo. In Crimèn, seu matris, Culpam, quam iteratis vicibus Auctori Discursus opponit, vel ipso in limite oppugnationis impingit Aduersarius: opponit dicta SS. PP. esse à me deprauata, alia ficta, mutilata alia; deprauat ipse, seu mutilat, seu affingit Discursui Theologico titulum Libelli, cum à me non Libellus, sed Discursus Theologicus inscribatur; aliud est Libellus, aliud est Discursus; neque enim hoc loco iustitiam meam est, allegationes tantummodo, & sententias SS. PP. nudè referre, sed ex eorum verbis non deprauatis, fictis, aut non mutilatis sanctitatem Immaculatæ Conceptionis Dominae nostræ, ut ex fodiatis aurum, per bonas, & veras consequentias, eruere.

Qua in re licet ad SS. mentem, & intentionem, ut par erat, attentè respexerim, attamen dato, & non concesso, quod non ad eorum mentem, & intentionem verba aptauerim, sed potius per bonas consequentias probabiliter, & rationaliter discurrendo, ad pium sensum accommodauerim; morem hunc, & usum, siue bonum, siue malum, ut verum fatear, à Doctoribus sacri Ordinis Dominicani Magistris, & Præceptoribus meis accepi, & didici; videlicet, ab Ambrosio Catharino, à Caietano, ab ipso denique Sancto Doctore. Audi Ambrosium Catharinum in disp. de Immaculata p. I. fol. 84. ubi loquens de sensu, & intelligentia SS. PP. ait: *Facit illos (idest Deus) non raro ex spiritu loqui vera, etiam si forsitan non considerent, quæ propter non tam quid senserint Sancti Doctores, explorandum est, quàm quid dixerint, est ponderandum; ob eam causam Caietanus cum exposuisset verba S. Thomæ in 3. q. 28. art. 1. contra eius mentem, agnosceus, & prudenter excusans factum, dixit. At si quis contendit, exponit*

iones

tiones has posse continere *litera*, & non *intentione* Auctoris, qui videtur ex proposito docere oppositum; manuerit primò me ab Auctore didicisse post Augustinum talem exhibere, aliorum Lectorem, qualem meorum exopto, in ultimo siquidem precedentis questionis articulo Auctor verba Innocentii in c. Marthe ad verum sensum trahit, non curans de intentione opinantis &c. Idem dixit de auctoritate Papa, & Concilii, dum exponeret Decreta quadam Constantiensis, & Basiliensis non curans de intentione loquentium. Hoc egregij Doctores sæpe numero, nec irrationabiliter observarunt Auctorum verba patius ad veritatem aptantes, quam ad eorum mentem.

Similiter, & SS. PP. dicta deflorare, depraavare, mutilare, & fingere, morem esse antiquissimorum Thomistarum, fateatur Catharinus testis domesticus, ideòq; irrefragabilis, & qui nulla exceptione potest rejici. Audi ipsum loquentem lib. 1. de Cõcept. in expugnat. vit. art. de Reuelat. S. Catharinæ Senensis, quam ideò dicit, consistam esse à suis modernioribus Thomistis, quia miraculum esset, quod illis idest Thomistæ antiquiores, de quibus ibi est sermo, rem hanc prætermisissent ad fulciendam opinionem suam, quæ, & quæ sunt, & quæ non sunt, undiq; excavarunt, & collegerunt ad hoc ipsum. Et in disp. pro Immacul. ad Synodum Tridentinam p. 1 fol. 64. hic addam in citandis Auctorum sententijs, eas sæpe numero non fideliter citare, tanta est affectio, & cupido victorie, non veritatis; quod & latius in opusculis nostris tradidi, hic uno, aut altero contentus ero exemplo. Affertq; exemplum deflorati Ambrosij, & Roberti Olroth. Vide quid dicat Pater Hyppolitus Marraccius in Libello. Fides Gaugietana. Quid dicat Episcopus Placentinus in suo propug. pag. 408 n. 32. de Hyacinto Arpalego in supplici libello oblato Innocentio X. Quid dicant de Vincentio Bandello Armentarium Seraphicum, & Petrus Pofsinus in sua Vincentia victa impressa Tolosæ An. Domini 1649. Deniq; Catharinus integram librum de Verit. Conceptionis in 13. partes distributum à Bartholomæo de Spina infarcinatum, falsè

7
attributum esse Cardinali de Tur. cremata affert, in dispo.
pro Immacul. ad Synodum Fridentinam p. 1. fol. 104. &
sanè verba præmissa in præfatione eius libri id non obscu-
rè conuincunt. Sed iam ad obiecta capitalia veniam us.

Primo igitur opponitur: S. Antonius de Padua serm. fe-
riæ 5. Dominicæ Passionis ait: Aduertendum, quod hoc
dictum Saluatoris solum tenet de illis, qui ab huiusmodi
debito fuerunt præseruati sicut illi, qui fuerunt sanctificati
in utero, de quorum numero est B. V. ergo B. V. fuit præser-
uata, & sanctificata in utero, ergo seruata à peccato origi-
nali, quod nomine debiti venit hic. *Aperta quidè deprauatio,
quia Sællus dicit; aduertendū, quod hoc dictū solū tenet de illis,
qui debitores fuerunt, nō de illis, qui fuerūt ab huiusmodi debito.
præseruati; explicat Antonius verba Christi Domini; duo debi-
tores, id est, duo uiuentes sensualiter. Consequentiā autem libel-
li, si bona est, euincit, quod etiam Iohannes Baptista, & Ieremias
fuerunt præseruati à peccato originali, quippè qui sanctificati
in utero, de quorum numero fuit B. V. quod, ut patet, est falsum.*

Respondeo. Ab Aduersario non sincerè, sed deprauatè,
referri verba Discursus, in quo dicitur sic. Trigesima sexta
est Sancti Antonij de Padua, serm. ter. 5. Dominicæ Pas-
sionis, ad illa verba Euangelij: *cui autem minus dimittitur,
minus diligit*; quæ verba postrema quia sunt omiſſa ab Ad-
uersario, ideo redditur obscurus, sensus verborum conse-
quentiam; Aduertendum, quod hoc dictum Saluatoris, non
cæcè intelligitur, quodnam fuerit dictum Saluatoris, de
quo ibi loquitur S. Antonius, qui siue tale dictum, intelli-
gatur de dubbis debitoribus, & nō præseruatis à debito, ut
Aduersarius patet, siue intelligatur de præseruatis, nil offi-
cine argumento. Discursus, nam eius argumenti cõta vis est
in eo, quòd à Sancto Antonio dicitur *B. V. præseruata à
debito*, quod in Discursu accipitur pro peccato originali
iuxta phrasim Ecclesiæ in hymno, exulcet; sed siue illud
dictum Saluatoris S. Antonius intelligatur de debitoribus, &
non de præseruatis à debito, siue intelligatur de præseruatis
à debi;

à debito, semper verum est dicere, S. Antonium posuisse B. V. præservatam à debito, ideòq; in editione Parisiensis anno 1641. in margine habetur: *B.V. est præservata à debito*; in quibus sane verbis tota vis argumenti consistit; & ideò nulla est depravatio in verbis S. Antonij, quantum facit ad vim argumenti.

Nec obstat, quod S. Antonius per debitores intelligat, duos viuentes sensualiter, nulla enim ratio assignari potest, eorum viuentes sensualiter dicantur debitores, nisi quia cum habeant originale peccatum, debent, id est, ægré possunt, & non nisi cum summa difficultate vitare actualia, in quo est fundata regula S. Augustini lib. 5. con. Iulianum. c. 9. quod qui adultus habet, vel non habet actualia, habuit, vel non habuit originale infantis ætatis exortu.

Deniq; quod ex consequentia Discursus, si bona sit, arguatur, Ioannem quoq; Baptistam, & Ieremiam esse præservatos ab originali, si hoc intelligatur proprio, & speciali modo utriq; convenienti; non inficior, id enim non præiudicat singulari præservationi B. V. ab originali, nam etiam in actibus Apostolorum, Apostoli dicuntur pleni Spiritu Sancto, Sanctus Stephanus dicitur plenus gratia, & tamen id non præiudicat singulari Privilegio B. Virginis, quo dicitur fuisse plena gratia, plena Spiritu Sancto, quia illi d. similiter à Maria. ut notat S. Bern. serm. 3 super missus est, & sanè tritum est in schola, quod quando verba communia pluribus applicantur, intelligenda sunt, & aptanda iuxta capacitatem subiecti, & iuxta proprii subiecti sanctitatem, ut eruditè notat in suo Propug. Episcop. Placent. fol. 79. nu. 101.

Secundo opponitur: Sanctus Vincentius Ferrerius serm. 2. de Natiuit. *Vbi non dicit statim, ac anima fuit creata, fuit sanctificata, sed potius postquam corpus fuit formatum, & anima creata, tunc fuit sanctificata, unde Vasq. 3. p. q. 27. art. 2. disput. 117. c. 9. num. 100. dicit, ex hoc loco potius oppositum colligi.*

Respon-

Apologia

Respondeo: Ea Verba S. Vincentij, vt à me adducta, referuntur à Suarez 3. p. to. 2. disp. 2. sect. 5. fol. 26. ab Episcopo Aceruensi in suo tract. cap. 30. n. 12. ab Episcopo Placentino in suo propugn. fol. 154. n. 200. idè à me deprauata non sunt: sed neque ab Auctoribus citatis, sic enim ea verba deprauare, non erat necesse, ad probandum S. Vincentium stetitisse pro negatiua, quicquid in contrarium sentiat Vasq. loco cit. quod sic ostendo. *To post*, posterioritatem naturæ significat, non temporis, nam S. Vincentius, vti erat Theologus, & vir suo tempore doctissimus, locutus est phrasi scholastica, non rudi, & vulgari; quia ergo gratia sanctificans comparatur ad animam tanquam forma ad subiectum, & omnis forma est posterior subiecto posterioritate naturæ, idè benè Sanctus dicit, postquam anima fuit creata, fuit sanctificata, nam licèt in eodem instanti reali, quo anima B. V. fuit creata, fuerit sanctificata, tamen in priori signo intelligitur creata, in posteriori sanctificata, sicut de Angelis dicitur, quòd fuerint creati in gratia, & tamen in illis oportet intelligere, priùs fuisse creatos, postea sanctificatos; hinc S. Vincent. serm. 1. de Natiuit. ait: quando Corpus B. V. fuit perfectè organizatum, & illi anima coniuncta per creationem, tunc Altissimus sanctificauit Tabernaculum suum: quibus verbis coexistentia creationis, & sanctificationis animæ B. V. aperte denotatur.

Replicabis: *Auſtor libelli, quæ refert ex S. Vincent. serm. 1. de Natiuit. salua pace sunt deprauata, addendo ly tunc, quod Vincentius non dicit; sunt præterea deflorata; proinde perperam intellectus, quia dicit sic.* Quando eius Corpus fuit formatum, & anima creata, & infusa non expectauit Deus nouem mensis, nec vnum, nec hebdomadam vnã, imò creditur, quod eadem die, & hora fuit sanctificata super omnes sanctos, & sanctas, & etiam Angelos: Auctor de hoc Dauid Psalm. 45. fluminis impetus lætificat Ciuitatem Dei, sanctificauit Tabernaculum suum Altissimus. adiuuabit eam Deus mane diluculo; *Hæc ille, qui non dicit in eodem instanti.*

instanti, sed in eadem hora: verum est tamen, quod ea qua refert Auctor Discursus Theologici, sunt S. Vinc. serm. de Concep. V. M. sed mutilata, proinde salua pace, non bonus Discursus de mente Vincentij, qui dicit sic: Quando Corpus gloriose V. fuit organizatum, & lineatum, & anima coniuncta corpori per creationem, tunc Altissimus sanctificauit Tabernaculum suum: scitis quahiter, sicut constructa Ecclesia, & non ante intrat Episcopus ad consecrandum. Ita de V.M. postquam corpus fuit organizatum, & anima infusa, venit Episcopus, scilicet Spiritus Sanctus, qui eam sanctificauit, postquam omnia perfecta sunt, operuit nubes Tabernaculum testimonij, & gloria Domini impleuit illud Exod. vii. Iuanis ergo est glossa, quod ly postquam dicat posterioritatem nature non temporis, quid ly quando, & tunc importent coexistentiam creationis, & sanctificationis anime B. V. quid clarius Vincentio se ipsum explicante exemplo Episcopi? Agitur de instanti reali, coq; indivisibili a parte rei, & bonus Pater secat illud in plura instantia nature, quasi ly postquam, dicat solum posterioritatem nature; Nec aduertit, quod itq; incidit in sententiam Henrici de Gandauo ponentis in instanti nature Originale in Virg. & in sequenti instanti nature sanctificationem de illo, & consequenter velit nolit in instanti reali a parte rei in B. V. culam, & gratiam. Si dicta Vincentij sincere offerret Auctor libelli, non opus esset glossis, eis que exortis, & alienis.

Respondeo; quod in hoc argumento ipse se interimit Aduersarius: fatetur enim, quod S. Vinc. non quidem in serm. 1. de Natiuit. sed in serm. de Conceptione dicat, quando anima coniuncta fuit corpori per creationem, tunc Altissimus sanctificauit Tabernaculum suum, postea dicit, quod S. Vinc. serm. 2 de Natiuit. & serm. 1. dicat, postquam Corpus fuit creatum, & anima illi coniuncta, tunc fuit sanctificata, affertque exemplum Episcopi consecrantis Ecclesiam post eius aedificationem. Vtrumque ergo Sanctus dixit; quando fuit creata, tunc fuit sanctificata, & postquam anima B. V. fuit creata, fuit sanctificata. Quæro, quando, & tunc

tunc ex vna parte, & postquam ex altera; sunt ne synonyma, an diuersa: si diuersa; ergo faciunt diuersum sensum; dum ergo Sanctus dicit, quando anima fuit creata, tunc fuit sanctificata, importat in eodem instanti reali fuisse creatam, & sanctificatam: & dum dicit, postquam fuit creata, fuit sanctificata, importat posterioritatem naturæ, non enim potest importare posterioritatem temporis, aliàs sanctus sibi contradiceret. Quòd si dicas, quando cum tunc, & postquam, esse synonyma, vt sunt ensis, & gladius; si Donatus consentit, ego non contradico. Vide ex his, me non ad extortas, sed ad obuias; non ad alienas, sed proprias, & apud scholasticos frequentissimas glossas recurrissè, vt apparentem contradictionem in S. Vincentio exoluerem; Deniq; frustra iactas, me incidere in sententiam Henrici, dum instans reale seco in duo instantia naturæ, nam in sententiam Henrici non incidunt Theologi communiter diuidentes instans reale, in quo dicunt Angelos in gratia creatos, in duo instantia naturæ; Vnum, in quo intelligunt creatos; alterum, in quo intelligunt illis esse infusam gratiam.

Tertiò opponitur Albertus Magnus in Biblia Mariana non dicit loquens de B. V. *Ipsa est stella veri solis sine corruptione regenerata, & hoc exprimitur sue Conceptionis proprietates, sed potius ipsa est stella veri solis sine corruptione, vel diminutione integritatis generatiua, & in hoc exprimitur sue Conceptionis puritas.*

Respondeo. Verba B. Alberti vti sunt relata, inuenies in Bibliotheca virginali edita à Magistro Petro de Alca Sanctæ, & supremæ Inquisitionis in Regnis Hispaniarum Qualificatore: & nisi afferatur Textus Alberti editus ante ortam Controuer. de Immac. lectioni, quam affert Aduersarius, non fidam; sed ea data, efficacius instruitur argumentum pro Immaculata. Si enim B. V. est stella veri solis sine corruptione, vel diminutione integritatis generatiua, ergo B. V. fuit concepta in iustitia, & innocentia originali; tenet consequentia, quia generare, & multo magis esse genera-

veritatem sine corruptione, vel diminutione integritatis, id est virginitatis, est effectus iustitiæ, & innocentie originalis, ut docet S. Th. 1. p. q. 98. art. 2. ad 4. ex S. Augustino 14. de Civit. Dei.

Quarto opponitur S. Ioannes Damascenus orat. 1. de Nativ. B. V. In fabricanda Virgine gratia naturam prævenit: *hæc sunt ficta, quia non sunt in Damasceno.*

Respondeo. Ea verba æquivalenter, & secundum sensum ibi apud Damascenum inueniri, & ideo ea verba non sunt ficta; alias ficta quoque dicenda essent verba S. Matthæi Evangelistæ, ubi ait: *sicut dictum est per Prophetas quoniam Nazareus vocabitur*, quia ait Hieron. lib. 1. com. in c. 2. Matth. si fixum de scriptura posuisset exemplum, non dixisset secundum Prophetas, sed secundum Prophetam, nunc autem pluraliter Prophetas vocans, ostendit, se non verba de scripturis sumpsisse, sed sensum: similiter fictum quid esset reperire in S. Thoma 1. p. qu. 36. art. 2. asserente, ex scripturis haberi Spiritum Sanctum à filio procedere, quia talis processio, ut ipse ait ibi, *non habetur secundum verba, sed secundum sensum.* Denique fictionem aliquam esset reperire in Concilijs Nicæno, Ephesino, Tridentino definitibus aliquot articulos fidei ex scripturis, in quibus non est reperire illos articulos secundum verba, sed secundum sensum, ut initio Discursus adnotavi: Concludo cum D. Hierony. no super Epistola ad Galatas, *Non est putandum Evangelium, esse in verbis scripturarum, sed in sensu; non in superficie, sed in medulla.* Modo audi verba æquivalentia Damasceni. loc. cit. *Natura gratia cedit, & tremula stat, progredi non sustinens: Quoniam itaque futurum erat, ut Dei Genitrix, ac Virgo ex Anna oriretur, natura grat ætatum antevertere minime causa est, sed tanisper expectavit, donec gratia fructum suum produxisset.* An hæc verba æquivalent, & eadem sint secundum sensum cum illis; in fabricanda Virgine gratia naturam prævenit, iudicent viri docti.

Quinto opponitur Sanctus Isidorus Archiepiscopus

B

Hilpa -

Hispalensis in *Missa de Natiuit.* ait. *Qui matrem seruauit à corruptelæ contagio, sinum cordis uestri emundet à delicto. Hac quoq; in S. Isidoro non inueniuntur.*

Respondeo: Fateor, hæc uerba non inueniri in tomperum S. Isidori, qui circumfertur; sed ea uerba in *Missa* ab eo Archiepiscopo ordinata, seu reformata, ubi ea citauit, & Aduersarius neglexit aduertere; omnino reperiri, refert Episcopus Acernensis in suo tract. pro *Immac. c. 29. n. 5.* & probat ex eo, quia Seuerinus Binius in notis ad Concil. Tolet. refert Isidoro fuisse demandatum à Patribus illius Conc. ut *Missale*, & *Breuiarium* reformaret, & ad unitatem reduceret in illo officio Gothico, siue ut modo dicitur, Mozarabe; idque præstitum esse ab Isidoro refert idem Auctor c. 9. n. 8. & Marc. Maximus anno Domini 612. Hoc officium fuisse approbatum à Ioanne PP. X anno Domini 918. refert Baronius, & Mariana lib. 7. cap. vlt. *Ambr. Morales* lib. 12. cap. 47. fuisse approbatum ab Alexandro PP. II. anno Domini 1064. referunt Baronius, & Mariana lib. 9. cap. 5. *Morales* lib. 12. cap. 19. Si Aduersarius uidisset, la *Diffesa* Dominicana del Doctor Marco Antonio Palao Decani Oriolensis, non tam audacter pronunciaffet, ea uerba in S. Isidoro Archiepiscopo Hispalensi non inueniri.

Sexto opponitur: S. Ambrosius in cap. 11. *Isaia*, & in sermone de *Gabaonitis* ait. *Aue uirga, in qua nec nodi s. originalis, nec cortex actualis culpæ fuit. Verba Ambrosij omnino ficta, quæ non in *Isaia* citato, neque ullus est sermo de Gabaonitis facta exacta diligentia, inquit Cardinalis de Turrecremata p. 10. c. 26. & p. 12. c. 24. Scripsit autem Turrecremata de ueris. Concept. B. V. anno 1437. pro faciendis relationibus coram PP. Concil. Basilea: Officium uero Leonardi de Nogorolis, in quo ea uerba referuntur, fuit expunctum à Pio V. Item Turrecremata scripsit 39. annis ante Leonardum prædictum. Ibidem S. Ambrosij, lib. 1. de *Kerg. Inst. c. 9.* ait *Virga es d. Virgo, non incuruatis, non inflecteris in terram, ut in te flos radice ascendat, quæ uerba nullus reperiet in dicto citato loco.**

Respondeo. Ea verba D. Ambrosij inc. 11. *Isaia* recognosci ab Episcopo Placent. in Propug. fol. 209. nu. 258. à Bernardino de Buftis feru. 4. p. 2. & adducit pro se B. Michaellem de Carcano. Ab Episcopo Acernensi in suo tract. c. 17. n. 11. à Clichtozzo lib. 1. de Purit. Concept. c. 13. à Francisco Bivario in libello, de SS. PP. vindicatis, à Marraccio in libel. Antistites Mariani fol. 34. à Salazar c. 42. & quidem ea verba esse S. Ambrosij latè probat Granado disp. 3. de Concept. c. 10. ex Breuiario Romano edito Lugduni anno 1544. & Venetijs apud Iunctas an. 1550. vbi dicitur. Sermones SS. PP. qui ibi referuntur, esse collati cum proprijs exemplaribus; tunc quia S. Ambrosius se scripsisse Comentariorum super *Isaiam* fatetur lib. 2. in *Lucam*; At efficacissime id probatur ex eo, quod ea verba tanquam Ambrosij habentur in officio Nogarolico, quod non fuit expunctum à Pio V. quasi aliquid falsi contineret, aliàs errasset Ecclesia, quæ per 100. annos illo officio vsa est, Ecclesia autem non potest errare in forma orandi, quia forma orandi est regula credendi ex S. Augustino in Agenda pro mortuis, & idèd sicut non potest errare in regula credendi, ita neque in forma orandi; expunctum ergo fuit illud officium, quia Pius V. voluit omnia ad antiquam, & vniformem ritum, reducere, ita vt recitaretur officium idem in Conceptione, quod in Natiuitate mutato solo nomine Natiuitatis in nomen Conceptionis, quæ fuit prima, & miraculosa institutio huius officij, vt patet ex D. Anselmo Hom. 1. de festo Concept. & Baronio in suo Martyrol. die 8. Decembris. Hinc prædicta officij mutatio non parum Conceptionis Immaculatæ rem promouere videtur, ait Suarez 3. p. q. 27. sect. 6. Præterquam quod in officio concessio PP. Francis ab eodem Pio V. ea verba tanquam Ambrosij leguntur, & Paulus V. concessit 100. annos Indulgentiarum recitantibus illam Antiphonam, *Aue Virga*, &c. & orationem, *Deus, qui per Immaculatam* &c. vt patet ex Bulla edita die 10. Iunii an. 1616.

Verum hic falsò adducitur Turrecremata de Veritate Concept. nam eum librum fuisse compositum à Bartholomæo de Spina, vel Alberto Duimio, ostendunt manifestè verba in Præfatione eius libri, & asserit Catharinus vbi supra, qui quia domesticus, testis est irrefragabilis. Et quidem fictitius Turrecremata, non ità constanter negat ea verba esse D. Ambrosij, quin etiam concedat, sed explicat verificari de B. Virgine pro tempore suæ Natiuitatis; & quia loco cit. ex communi sententia SS. PP. ea verba intelliguntur de B. Virgine, prout immuni à peccato originali, quod ideo dicitur Nodus, quia est ligatura, qua homo dicitur captiuis, & ligatus in lege peccati, vt ait fictitius Turrecremata, ideo satis probabile est ab alijs Sanctis PP. & DD. Sanctum Ambrosium non dissentiendo ea verba pronunciasse.

Sermo de Gabonitis refertur à Pelbarro in stellario lib. 4. p. 1. art. 3. à Bernardino de Buis in officio de Concept. lect. 1. ab Antonio de Cuccato in Elucid. B. M. V. p. 2. ab Episc. Acernen. lib. 2. c. 17. nu. 11. & alijs, quod autem in nouis editionibus sermo ille non inueniatur, sublatus est ab Hæreticis, vel ab Aduersarijs. Postrema verba S. Ambrosij refert Masculus in Ponderat. ad S. Ambrosium pag. 36, n. 15. & reperies in lib. 1. de Institut. Virg. c. 9. vbi quærens S. Ambrosius, quare B. Virgo comparetur Virgæ, adducit verba citata.

Septimo opponitur: S. Petrus Damianus hom. in Nat. B. Virg. ad illud Ezechielis, Porta hæc semper erit clausa, ait, bene semper clausa, quia semper incorrupta, ergo B. Virgo fuit immunitas ab originali in instanti suæ Conceptionis, *Sed mutilatur Sanctus ex sequentibus, ac proinde perpetuam esse intellectus, qui manifestè ibi loquitur de Incorruptione Virginitatis, quia dicit serm. 3. de Nat. incorrupta post partum.*

Respondeo: Ea verba S. Petri Damiani intelligi, non solum de perpetua Virginitate B. M. Virginis, sed etiam de eius Immunitate ab originali, fuscè probat Episcopus Acer-nensis.

tenfis in suo traã. c. 19. ex Arato antiquissimo Subdiacono
Ecclesie Romanæ, ex S. Venancio Fortunato Pictaviensi
Episcopo, ex officio Nogarolico approbato à Sixto IV. &
ab alijs Sumis Pontificibus concesso Ordini Franciscano,
sed his omiffis, sicut quid diceret, Petrum esse risibilem,
æquivalenter, & per bonam consequentiam diceret, esse
rationalem, ita S. Petrus Damascos quicquid S. Virginitatis
se perpetuo Virginem, æquivalenter, & per consequentiam
dicit, esse immunem ab originali, quia perpetua Virgini-
tas est effectus proprius naturæ, & innocentie originalis, à
qua sunt, ut risibile à rationali, ut supra diximus ex S. Tho-
ma, & Augustino. Deinde Hyacinthus Arpalegis Ordinis
Dominicani, & assertor affirmatiue in libello suppeti obla-
to Innocentio Papæ K. docet, ex S. Thoma Virginitatem
materialiter esse in corpore, formaliter in anima, non so-
lum per carentiam actus peccaminosi in materia castita-
tis, sed in quacunque alia materia, unde adducit S. Hiero-
nymum in c. 27. Isaia, & in c. 5. Amos, afferentem Virgi-
nitatem mentis esse fidem, ergo si S. Damianus asserit S.
Virginem fuisse Virginem corpore, & mente, bene, & va-
lide ex asserta Virginitate tali, inferitur immunitas ab ori-
ginali, si vera est sententia Arpalegis, quam retatam habes
apud Episcopum Placentinum in suo Propugnaculo fol.
170. nu. 217.

Octavo opponitur S. Ioannes Damascenus orat. 1. de
Dormitione Deiparæ, ubi cum sibi obiecisset illud Ecce-
siasticis, ante mortem neminem Beatum dicas, ait, Abste-
nem à morte, sed ab ipsa Conceptione thæcum esse fore, ut
Te Beatum dicerent omnes generationes, quò circa non
mors Te Beatum reddidit, sed ipsa mortem exornasti. Ad
mutatur Sanctus ex antecedentibus, ac proinde perperam in-
tellectus, quia ibi loquitur de Conceptione activa B. Virginis,
quia dicit, ante mortem neminem Beatum dicas, minime in Te
hoc vsurpabimus &c. omnium etenim bonorum, initium, &
medium, & finis, scripta sunt, ac vera confirmatio illa so-
minis.

minis experta Conceptione, in illa divina inhabitacione, in illa denique ab omni laebe remota partu posita fuit; testem appello ipsam B. Virginem, quae post conceptum filium cecinit, Ecce enim ex hoc Beatae me dicent omnes generationes.

Respondet. Aliud esse assignare causam propter quam, vel pro qua Virgo Maria dicta est Beata ab omni generatione, & pro qua, vel propter quam in ea fuit initium, medium, & finis, securitas, & confirmatio omnium bonorum, & hanc, utro concedo esse Conceptionem activam expertam seminis virilis; & aliud omnino diuersum est, assignare tempus, in quo, vel ex quo Virgo Maria dicta est Beata, atque omnibus bonis repleta; & hoc non fuit tempus Conceptionis activae, sed passivae: ex Damasceno, qui morti ultimo vitae termino e regione opposit Conceptionem. Abs te non a morte, sed a Conceptione dictum est. At Conceptio e regione opposita ultimo termino vitae, est Conceptio passiva, quae est primus vitae terminus, ergo loquitur de Conceptione passiva, quando eam opponit morti, quamvis forte locutus fuerit de activa, tanquam de causa eius beatitudinis, quae Virgini attributa est in ipsomet instanti Conceptionis suae passivae; & ita de seipsa textatur B. Virgo verbis allatis, ecce enim ex hoc Beatae me dicent omnes generationes, ubi *To ex hoc*, non importat instantem Conceptionis activae, sed denotat Conceptionem activam fuisse causam, ob quam Beatitudo debita fuit B. V. non in morte, ut in ceteris sanctis, sed in ipsomet instanti suae Conceptionis passivae, unde Augustinus in explicat. super magnificent. illud ex hoc Beatae me dicent, ita explicat, quia ab omni generatione profectu fecunditatis meae Beata vocor. Et D. Bernardus serm. 2. Pentecostes, qui incipit, hodie dilectissimi, ait ex hoc Beatae me dicent omnes generationes, quia omnibus generationibus vitam, & gloriam genuisti; ea quomodo uterque S. Augustinus, & Bernardus. *To ex hoc*, explicant per, quia; Quid? si omnes generationes debent dicere, Beatae Mariam, ergo etiam illarum generationes,

nones, que exidebant in instanti animationis B. Virginis, poterant illam dicere Beata, ac Beata non possent dicere, si maculatam supponeret: originati, ergo in isto instanti debuit esse Virgo Maria immunis ab originali.

Nonò opponitur. S. Ioannes Damascenus orat. 1. de Dormit. Despatz ait. Spiritus Sancti vis Sanctificans B. Virginem prerigavit, ergo B. Virgo fuit à peccato originali præservata. At mutilatur Sanctus ex antecedentibus verbis, qui manifestè loquitur ibi de tempore Conceptionis Christi, quando Spiritus Sanctus supervenit in Virginem purgandam à fomite totaliter, ut vult S. Thomas, qui dicit Sanctus, cuius partus novus, & inusitatus fuit &c. generatio natura, & cogitatione præstantior, obitus præclarus, & sanctus, hanc, & Pater prædestinavit, Spiritus Sanctus per Prophetas prædixerat, Spiritus Sanctus purgavit, sanctificavit, & vult prærigavit.

Respondeo: Communem esse sententiam Afferentum negatiuz, Gratiar, Benedictiones, & Privilegia in B. Virgine expressa, & declarata in die sue Annuntiationis, fuisse à Deo concessa B. Virgini à sanctis Conceptionis passivæ, idq; colligi primò ex S. Bernardo ad illa verba, Gratia plena, vbi ait S. Bernardus non modo plena, sed superplena, nam antè Adventum Angelus iam erat Gratia plena. Colligitur secundo ex B. Alberto Magno in exposit. supermissus, & magnificat, vbi ait. omittit nomen Angelus, interponeret nomen. Mariæ, quod tantò Eclesiæ nominis, quia antè est nominatum, vel in aliud tempus omittendum, postquam gratia eius fuerunt explanata, sine quibus tantæ plenæ significationis nomen intelligetur. Colligitur tertio ex S. I. homa 3. p. q. 27. art. vbi dicit, B. Virginem ab peccasse vnumquam actualiter etiam ante diem Conceptionis actiuz, quia aliàs non fuisset idonea Mater Dei, si peccasset aliquando, iam ergo Privilegium immunitatis ab originali fuit B. Virgini concessum antè Conceptionem actuali Christi, quia iam antè, & ipsomet instanti animationis sue erat.

16 *Apologia* *161*
 erat Mater, unde Chrylogus serm. 746. quomodo ne
 ante conceptum Mater, quæ post partum Virgo Mater, aut
 Genitrix quando non? quæ seculorum genuit Auditorem
 & S. Antoninus loco infra cit. docet, B. Virginem esse ap-
 pellandam Matrem antiquitate, quia ab initio, & ante se-
 cula fuit Mater. Quarto colligitur ex S. Hieronymo serm.
 de Assumpt. ad illa verba, Dominus tecum, mira res, etiam
 erat cum Virgine, qui ad Virginem mittebat Angelum, &
 præcessit nuntium suum Deus. Ideo purgatio, & sanctifi-
 catio asserta à Damasceno, quod die fuit Conceptio actus
 Christi, referenda sunt ad diem, & horam, seu instanti Con-
 ceptionis passivæ, quia etiam tunc B. Virgo erat Mater, &
 ideo etiam S. Thomas dicit, in eo instanti fomitem fuisse
 ligatum, licet non totaliter extinctum.

Decimo opponitur S. Antoninus, qui tomo 4. suæ Sæ-
 mæ c. 5. §. 1. dicit. Per hunc modum B. Virgo dicitur Civi-
 tas Dei, quia semper possedit eam quiete; & sub perfecta
 obedientia, at hoc est non contraxisse originale, ergo. Sed
 militatur Sanctus, quia loquitur de peccatis actualibus, at-
 enim nullius autem Sancti, vel sanctæ animæ fuit, in qua non
 fuerit aliqua Rebelio subter secundum passionem, & actua-
 lis, & ideo sanctus loquitur de peccatis actualibus, non de ori-
 ginali, de quo infra dicit citius quam tibi, & forte eadem die,
 eadem hora, & non momento mundatam; quid claris?

- *Apologia* - Hæc occurrit regulam Augustini, de qua
 supra in responsione ad primum; si enim per Te B. Virgo
 caruit originalibus, ergo caruit originali, ideoq; dicitur à Deo
 perfecte possessa, dicitur per Te ex S. Antonino in B. a-
 ta Virgine fuit Rebelio quod ad passionem, & quod ad ven-
 nialia, sed rebelio, vel est effectus, vel pena originalis, &
 ubi non est pena, neq; debet esse culpa, ergo si ex S. Anto-
 nino, ut ais, non fuit in B. Virgine Rebelio quod ad passio-
 nem, & quod ad venialia, ergo neq; fuit culpa originalis.
 Nec valet; S. Antoninus loquitur de peccatis actualibus,
 ergo non loquitur de originali, potest enim de utroq; lo-
 qui

quomodo explicato: Postrema verba S. Antonini, quæ afferuntur ad probandam affirmativam, non licuit à te abferri, transgredieris enim leges silentij. Tibi à Summis Pontificibus impositis, sed transeat; dicit S. Antoninus, B. Virginem fuisse mundatam ab originali forte eadem die, eadē hora, & si non eodem momento, at ipse se explicat S. Antoninus, quid intelligat, nomine peccati originalis, à quo dicit, B. Virginem mundatam; nam 1. p. summæ tit. 8. c. 1. docet, peccatum originale formaliter esse defectum, sed privationem iustitiæ originalis, dicitur autem originalis iustitia illa relictio, in qua fuit creatus primus homo, in qua mens, & ratio erat subdita Deo, corpus spiritus, si ergo velis cum S. Antonino, B. Virginem in instanti animationis suæ, non habuisse completè, & plenè innocentiam originalem, esto; nam probabile est, quod ait D. Thomas, in illo instanti non fuisse ablatum fomitem, sed ligatum in B. Virgine, hoc etiam videntur intendisse Magnus Albertus S. Vincentius Ferrerius, & quidam ex Antiquis, quando dicunt, B. Virginem conceptam in originali; sed statim, & subito fuisse mundatam. Id, quod non tantissimo, pernego, est, in illo instanti non fuisse in B. Virgine gratiam sanctificationem, cuius privatio primo, & principaliter in sensu presentis Controversiæ de Immaculata importatur à peccato originali, sed hoc non asseritur à S. Antonino.

Vndecimo opponitur: S. Vincentius serm. 1. de Nat. Quando Virgo fuit sanctificata; nullus hominum sciuit, sed Angeli sciuerunt; o quale gaudium fecerunt, ratio est quia, dixit Christus in Euangelio, gaudium est in Cælo &c. ergo quanto magis super Virgine Maria, quæ nunquam peccavit, & quia S. loquitur de Nativitate B. Virginis, quando dicit, eam nunquam peccasse, intelligit nunquam peccasse originaliter: At mutilatur Sanctus, ex sequentibus verbis, qui manifestè ibi loquitur non de originali, sed de actuali; ait enim sic, super Virgine Maria, quæ nunquam peccavit neque mortaliter, nec venialiter, nec in corde cogitando &c.

C

Respon-

Respondeo. In primis hic recurrete regulam S. Augustini, qui caret actualibus, caret originali. Deinde non valet, loquitur de actualibus, ergo non loquitur de originali; potest enim de utroque loqui, uti de facto loquitur, quia particula, *nunquam*, tam per logicos, quam per iuristas, vniuersaliter distribuit magis, quam particula, *omnes*, in Paulo ad Rom. 5. omnes in Adam peccauerunt.

¶ Duodecimo opponitur S. Vincentius serm. 1. de Natiuitate Inuenio. sex horas &c. B. Virgo fuit sanctificata. in aurora, quia Deus non expectauit nouum menses, sed in eadem die. In eadem hora, qua creauit, sanctificauit, ergo in nullo instanti fuit Beata Virgo cum peccato sine sanctificante gratia. *Hic deprahatur S. Vincentius, quia illa verba postrema, qua creauit, sanctificauit, non sunt in S. Vincentio. Item dicit, quod essent, non est bona consequentia, ergo in nullo instanti. B. Virgo fuit sine sanctificante gratia, quia scilicet, non dicit in eodem momento, sed in eadem hora, sed hora non est instans, ut quod est lis.*

Respondeo. Haec verba S. Vincentij esse in sermone de Conceptione, et vel aduersarius falsus est in replica ad responsionem primae obiectionis supra, vnde quod ea verba hic à me afferantur serm. 1. de Nat. non arguit depravationem, sed materiale loci errorem. Consequentia Discursus, & bona, & firma est, quia cum S. Vincentius non distinguat, sed dicat, in eadem hora, & hora ex singulis, & omnibus instantibus componatur, ita ut si vnum desit, non sit hora, dum horam dicit, omnia instantia dicit nullo excepto.

Decimo tertio opponitur S. Sophronius, quem adducit S. Fulgentius Episcopus Ruspensis in sermone de duplici Christi Nat. ait, Beata Virgo, ideo dicitur immaculata, quia in nullo corrupta, sed B. Virginem, in nullo fuisse corruptam, importat, nullum habuisse peccatum originale, à quo omnis corruptio. *At relata verba sunt ficta, nec sunt in Sermo Fulgentio, qui relata recedit. Primum hominem, qui*

Hic corrupta mente deceptus, secundum hominem Virgo incorrupta Virginitate concepit. *Hec ille loquitur S. Fulgentius de In corruptione Virginitatis B. Maria in sua Conceptione actuali, non de eius Conceptione passiva.*

Respondeo. Duo numerantur Sophronij, vnus fuit D. Hieronymi amicissimus, & hic habet relata verba formulis, & præcis verbis: alter, qui fuit Hierosolymitanus Patriarcha, seu Archiepiscopus habet ea verba æquivalenter, vt patet, non solum ex verbis adductis ab Aduersario, nam valet inferre ex perpetua Virginitate innocentiam, originalem, vt dixi supra, sed per verba sequentia, que mutilando, & deflorando textum, omisit Aduersarius; sequitur enim ibidem Sophronius Hierosolymitanus, *in prima hominis coniuge nequitia diaboli seductam deprauauit mentem, in secunda autem hominis Matre gratia Dei, & mentem integram serauit, & carnem; si gratia Dei mentem integrã serauit, ergo integritatem habuit originalem, & in nullo fuit corrupta, ergo catuit originalem, à quo omnis corruptio; & quidem huius Sophronij. extat epist. in 6. Synodo à. 1. à Photio comprobata, in qua dicitur B. Virgo pura, & ab omni labe secundum corpus, & mentem libera.*

Decimo quarto opponitur. S. Fulgentius Episcopus Ruspensis, nullum nouit contagium Virginis conscientia, sed nullum nouisse contagium, est, non contraxisse originale, ergo. *At Sanctus mutilatur ex antecedentibus verbis, qui non loquitur de originali, sed de actuali pro tempore Conceptionis actuali, sermone enim de laudibus Mariae dicit sic ex parte Christi, Virginitas ampliata est potius, quam fugata; in angusto corporis membro sustinuit, quidquid non sustinent Cœli; plena sunt viscera, & nullum nouit contagium Virginis conscientia, cum esset grauida. salubri leuitate plauderetur, manifestum est autem, quod actualis peccati contagium nescit conscientia, non vero originalis, quod solum dicimus contrahere.*

Respondeo: Non posse S. Fulgentium loqui de solo peccato

caro actuali pro tempore Conceptionis Christi, quia inanti-
 tu huius Conceptionis, & maternitatis immunitis fuit B. Vir-
 go ab actuali, etiam in instanti suæ passivæ Conceptionis,
 aliàs nõ fuisset idonea Mater Dei, si peccasset aliquando ex
 S. Thoma loco supra cit. Deinde contagium non dicitur de
 peccato actuali, sed de originali tantum ex phrasi D. Au-
 gustini locis sæpius cit. in Discursu. Quia tantum origi-
 nale instat contagij serpit ab Adamo in posteros, & ideo,
Tu nescis, applicatum contagio, restringitur ad significan-
 dum originale, cum de se æquè possit de originali, & de
 actuali dici, vnde & de B. Virgine cecinit Adam Victorij-
 nus Sanctimonia iuxta, ac sacra Poesi illustris.

*Nos spineti, nos peccati
 Spina sumus cruentati,
 Sed Tu Spina nescias.*

Et Alanus Insulensis. *Nescia spineti, florens. Rosa, nescia Cul-
 pa.* Deinde Aduers. omisit verba pulcherrima, quæ infra
 subdidit S. Fulgentius pro Immaculata; *falsa est Marsa re-
 stauratio feminarum, quia per ipsam à ruina prima maledi-
 ctionis probantur esse subtracta.* Neque enim poterat Maria
 alias feminas à ruina subtrahere, si vel ipsa fuisset proltra-
 ta ruina peccati originalis, & paulò post. *Cũ dixit Ave, salu-
 tationem illi cælestem exhibuit, cum dixit, gratia plena, ostendit
 iram ex integro exclusam prima sententia, & pœnam benedictio-
 nis gratiam restitutam;* quæ à Defensoribus negativè egre-
 giè ponderantur pro Immaculata.

Decimo quinto opponitur: S. Thomas Aquinas explic.
 in Psal. 14. sed in Christo, & Maria nulla omninò culpa
 fuit, sed in Christo non fuit peccatum originale, ergo neq;
 in Maria. *Sed mutilatur quia loquitur de peccato actuali, quæ
 dicit;* Item in Psal. 118. *Beati Immaculati in via (sine ma-
 cula) scilicet mortali, quia peccatum veniale non habet
 maculam propriè Eccl. 31. Beatus est, qui inuentus est sine
 macula, sed in Christo, & Maria nulla omninò culpa fuit,
 & istis appropriatur temperantia, contra quam maculatur.*

Et.

Respondet. Et verba in sensu hęc adducto reperiri apud Lucam Vuadingum in Opusculo de Morie. B. Virg. & merito per ea verba excludi non solum peccatum actuale, sed etiam originale, tum quia terminus, nulla, vniuersaliter distribuit, tum quia *To* omnino ex Barbosa, vt. in Discurso n. 94. est particula ampliatiua, & nullam admittens restrictionem: deniq; quia purificatur Christus Dominus, & Maria, atque certum est, Christum Dominum caruisse originali, quod quia habuit originem ab actu intemperantia commisso in esu pomi veris, ideo Christo, & Marię alienis à peccato originali, quamquam aliter, & diuerso modo, applicatur virtus temperantia.

Decimo sexto opponitur. B. Albertus Magnus serm. 15. de Annunt. Beata Virgo fuit mundissima ab omni labe vitiatorum, ergo fuit mundissima à labe peccati originalis *Ac mutilatur Albertus, qui loquitur de peccato actuali, quia subdit, nunquam enim mortaliter, vel etiam venialiter peccauit.*

Respondet in primis, hic recurrere regulam S. Augustini lib. 1. contra Iulianum c. 9. *Quisquis peccat, qui enim caret actualibus, caret originali; vnde subdit Sanctus, propter eam truncatē adductus ab Aduers. & certē secundum hoc, plusquam homo hic, non est etiam homo, qui non peccet;* quę verba non possunt intelligi de peccato actuali, nam infantes sunt homo, & non peccant actualiter; Ioannes Baptista fuit homo, & tamen eum non peccasse venialiter, ait esse probabile Episcopus Placentinus in suo Propugnaculo fol. 214 n. 266. fundatur in illo Ecclesię, *ne leui saltem maculare vitam fame possit;* ergo intelliguntur de peccato originali, iuxta quod dicitur, nemo mundus à sordo, nec infans, cuius vnus diei vita est super terram, vnde S. Thomas in 3. d. 3. q. 1. art. 2. in argumento sed contra, ait, *Corruptio somitis est causa, cur dicere non possumus, peccatum non habemus. Tandem Albertus ibi in eo sensu dicere, fuisse mundissimam à omni labe vitiatorum, quo dicit, fuisse gratia plenam,*

nam, sed plenitudo gratiæ omne peccatum excludit, ergo Magni Alberti dicit loquitur de adpell. v. originale in sui locatione vniuersali non excludat.

Decimo septimo opponitur: S. Bonas. serm. 2. de B. Maria ait. Dico igitur, quod Domina nostra fuit gratia plena naturam præueniente, id est, gratis præseruatiua contra ædicitatem originalis culpæ, quam incurrisset ex corruptione nature, nisi speciali gratia præseruata, præuentaque fuisset. *At præfatus sermo non est S. Bonas. sed falsus, quare in Editione Romana an. 1596 ex Typographia Vaticana notantur in margine disti; sermonis hæc verba.* B. Virginem fuisse in orig. Conceptam cum S. Bernardo, cum S. Thoma, & cum alijs, D. Bonauentura in 3. sent. art. 1. q. 1. & art. 2. omnino tucur, hinc sermonum hunc D. Bonau. non esse, omnino fatendum est, eam ipse multis alijs in locis opinionem in 3. sent. affirmantem omnino, & constanter defendat.

Respondet; Hunc sermonem tanquam D. Bonauentura recipiunt Episcopus Aternensis in suo tra&c. 28. n. 7. Episcopus Placentinus in Propug. fol. 252. n. 313. Marraccius in Purpura Mariana fol. 74. & in Libello fides Caietana n. 35. nullus ex Aduersarijs, quem viderim, refutatur, præter Aragoniam meum, quod si verè ea verba marginalia reperiantur, assuta sunt vel ab Hæreticis, vel ab Aduersarijs, nam Marraccius in Libello cit. bene aduertit, quod stylus S. Bonau. & auctoritas Sixti V. qui accuratè admodum Bonauenturae opera ventilari, & purgari fecit, præfatum sermonem esse Sancti Bonauenturae Germanum opus cunctum.

Decimo octauo opponitur. S. Bonauentura in Ipecul. B. Mariæ lect. 2. ait. Considerandum est, quod B. Maria fuit inuicinis non solum a triplici vç culpæ actualis, sed etiam a triplici vç miseræ originalis. *At libelli Auctori relata verba Sancti Bonauentura non profant, dum scilicet ipse immediate sublit, scilicet fomitis, a vç miseræ parientium, id est, doloris, a vç miseræ morientium, scilicet, incinerationis,*
nihil.

nihilominus, quando igitur de peccato originali S. Bonau. lect. 9. §. 1. & 2. operis docet, B. Virginem conceptam in originali.
 Respondet. Verba sequentia, que Aduers. subdit, effici-
 casius stabilire arguendum meum, nam esse libentem à fo-
 mite; à dolore patris effectus innocentiæ originalis;
 quare nē dicamus. S. Bonauenturam sibi contradixisse; in
 alijs locis intelligendas est, & explicandus de Concep-
 tione, qua est cogitatio fetus, non de Conceptione, que
 est animatio, ut Matræcius in libello fides Caietana fol.
 38 & Epist. opus Mastrucianæ Præf. folijs 111. 171. dicit,
 intelligendum esse de B. Virg. sanctificatione carnis animatio-
 nem cum. Sancto Barnardo, Magistro Alberto Alensi, & alijs.
 Andreas Mendo Societatis. Iesu in suo Memoriali. & Epi-
 scopus Aueranenſis in suo tractatu. Articuli D. Bonau. ali-
 quando p̄r̄ maculata, ut obedire præcepto Episcopi Parisienſis, sed serū deinde se retraxit.

Decimo nono opponitur. S. Thomas Aquinas lect. 6. ad
 cor. 3. opit. ad Galatas obiter explicans verba Ecclesiasticis 67
 nam de mille vnum reperit, id est, Christum, qui sine sine
 omni peccato, illi etiam in re non inuenitur excipitur pu-
 rissima, & omni laude dignissima. Virgo Maria, ergo Bea-
 ta Virgo fuit sine omni peccato, ergo sine originali, verba
 S. Thomæ ipsemet vidi in Editione Parisienſi anno 1541. At S.
 Thomam deprauatum in Editione Parisienſi videbor. Auctor libel-
 li, si dignabitur videre S. Thomam in Psal. 9. ubi eodem repe-
 tit sine illa exceptione, inò habet Christus solus non habuit
 peccatum nec contractum, nec commissum, B. Virgo haq
 buit contractum peccatum, et super Psal. 30. ait, quidam
 sanctificatur in utero, sed omnipotens Iohannum concipi-
 piuntur in originali, hæc illo. Deinde afferuntur exemplaria
 antiquiora sine illa exceptione, quam de vno. Franciscus Syll-
 abus 3. p. 97. art. 1. dicit, eam exceptionem fuisse assutam.

Respondeo. Exceptionem illam omnino esse apponen-
 dam utrobique, quia D. Thomas utrobique loquitur tam de
 originali, quam de actuali, assert enim illud Psalmi, non est,
 qui

qui faciat bonum, non est vīg; ad vnum; quæ verba peccatum actuale indicant apertè; quod autem illa exceptio non reperitur, accidit Aduersariorū culpa, à quibus fuisse abrafam textantur Henriquez lib. 3. Summæ c. 11. Pineda in cap. 7. Eccles. n. 7. Theophilus Raynaudus in Dyphicis Marianus p. 2. n. 46. Catharinus in opusculo de Conceptu quia verò D. Thomas in Ps. 13. adducitur, quod dicat, B. Virgo habuit contractum, explicandus est de peccato originali in carne, & secundum debitum, & eodem modo explicandus est, & intelligendus in Ps. 50. solus Christus conceptus est sine originali, & actu, & secundum debitum, nam alij concepti sunt in originali vel actu, vel secundum debitum, alias D. Thomas sibi contradixisset, cum alijs in locis immunitatem B. Virginis ab originali fateatur: distinctio hæc de actu, & debito est Caietani l. 2. c. 81. art. 3. & ipsius D. Thomæ in 4. dist. 3. art. 4. ad 3. Quod si velit Aduersariis acriter sentire, afferat ipse textus D. Thomæ sine illa exceptione: ante ortum Contro. Demum, quibus valde suspecta videtur Lectio illa, Christus non habuit peccatum nec contractum, nec commissum, B. Virgo habuit contractum, quia nimis clare, & aperta est pro maculata, & alijs suis doctrinæ locis non inchoare loquitur S. Thomas cuius tempore non erat ista Controversia adiuuente, vsus ferretur Chiconius hęc loca citandos.

Vigesimo opponitur S. Hieronymus, qui serm. de Assumpt. dicit. Bene gratia plena, quia cæteris per partes præstatur, Mariæ autem tota simul se infudit gratie plenitudo, quæ est in Christo, sed in Maria fuisse totam gratiæ plenitudinem, esse eam fuisse immunem à peccato originali, ergo. *At Sanctus immutatur, seu defloratur verbis, quæ mediæ ratione, quæ refert libellus, & sunt: hoc quippè est, quando verbum Caro factum est, idè Sanctus ibi loquitur de Conceptione actiua, non passiva.*

Respondeo. Ea verba S. Hieronymi ita reperiri in dicto sermone de Assumptione, uti referuntur in Discursu, & apud

apud Catharinum in disp. pro Immac. ad Synodum Tri-
dentinam p. 1. fol. 85. apud Episcopum Acerensem in sua
tract. c. 18. licet eum sermonem adscribat Sophronio. At
omninò falsum est, verba, quæ affert Aduersarius mediare
inter relata in Discursu, imò truncatè omninò, & transpo-
sitè afferuntur, nam Sanctus immediatè post ad relata in
Discursu sic ait, hoc quippè est, quod David canit, descēdit
sicut pluuia in vellus; & quatuor lineis interiectis; subdit,
quando Verbum caro factum est; en quomodo Aduersari-
us transponendo verba, truncat, & dehorat Hieronymum,
suummet errorem alijs appingens per summam iniuriam;
& paulò post S. Hieronymus explicans illa verba, Dominus
tecum, ait, Dominum iam fuisse in Virgine antè Angelicā
salutationem, sic enim habet formaliter, & in terminis;
etiam erat in Virgine, qui ad Virginem mittebat Angelum,
& præcessit nuntium suum Deus. En quomodo Hierony-
mus à pertè docet, Gratias concēdas B. Virgini in Concep-
tione sui actiua, retrorahenda esse antè illud tempus, quo
actiua Conceptio peracta est.

Vigesimoprimo opponitur S. Hieronymus ad illa verba
Psal. 77. Deduxisti illos in nube diei, ait, Nubes est B. Vir-
go, quæ benè dicitur nubes diei, quia nunquam fuit in te-
nebris sed semper in luce; *Verum non cerè constat, hoc opus
esse Hieronymi, inquit Syluis loco aliàs cit. & Sixtus Senen-
sis, quia multa continet contrà Hieronymum.*

Respondeo. Ea verba referri tanquam D. Hieronymi à
Catharino, vbi supra in resp. ad Obiect. 10. ab Episcopo A-
cerensib, vbi supra, ab Episcopo Platentino in Propugn. f.
214. nu. 265; à Marraccio in Púrpura Mariana fol. 204. imò
& à Hyacinto Arpalego quamuis Aduersario, qui tamen
ea verba intelligit de Conceptione actiua B. Virginis, non
passiua. Sed estò non sit Hieronymi, erit Sophronii, qui fuit
D. Hieronymo amicissimus, nec non p. us. & doctus vir, er-
go adducta verba in Discursu parem habent autoritatē,
& pondus, ac si essent D. Hieronymi.

D

Vige;

Vigesimo secundo opponitur S. Anselmus lib. de Conceptu B. Virginis c. 3. ait. Siquitur Hieremias, qui erat in gentibus prophetaturus in vulva est sanctificatus, &c. At S. Anselmus de Conceptu B. Virginis Commentarium scripsisse fertur, sed an eius sit, a multis ducitur in Controversiam, ut notat Ioannes de Turrecremata p. 12. c. 10. & Baronius in Martyr. die octavo Decembris, & in operibus D. Anselmi Coloniae 1573. relatus liber non inuenitur, non igitur verget, quia libellus refert ex Anselmo lib. de Conceptu B. M. V. nu. 32. 40. 125. Respondeo: Illud opuscul. de Conceptu reperiri inter opera D. Anselmi sub nomine Fragmentorum, ostendit editio Lugdunensis anni 1630. & maior pars Auctorum, quibus standum est, non difficitur esse Anselmi. Vide Propugnac. Episcopi Placentini fol. 148. nu. 195. Franciscum Buarium in SS PP. vindicatis, Marraccium in libello Antistites Mariani fol. 60. Episcopum Aceren. in suo tra. c. 25. nu. 1. 2. 3. ubi ait. Contra tam clara verba D. Anselmi pro Immaculata aliud posse opponi, nisi id, quod Ioannes de Turrecremata imaginatus est, nempe eam librum non esse Anselmi, sed quia hic libere ante tempora Ioan. de Turrecremata, hoc est ante an. 1400. pro vero Anselmi ex eo communi calculo fuit habitus, & post obidiciones Ioan. de Turrecremata Doctores Parisienses in c. 5. epist. ad Rom. qui Glossam ordinariam emendarunt, & alij illum sãquam D. Anselmi recipiunt, non est negandum, eum librum verè esse Anselmi.

Vigesimo tertio: S. Anselmus lib. de Excellentia Virginis c. 3. ait nulli dabitur est, castissimum eius corpus, & sanctissimam animam eius funditus fuisse ebriome, macula &c. Verùm Sanctus mutilatur ex precedentibus nominatis verbis, proinde perperam salua pace, intelletum, qui clara loquitur ibi non de tempore Conceptionis passiva, B. V. sed de ipsa post Natiuitatem, & infantiles annas exuta, & consequenter per custodiam Angelorum ab omni actuali peccato funditus protecta, quia sic dicit antecedenter ad verba, videlicet in libello. Non

ta igitur, & infantiles annos exuta, quam castè, quam sanctè, quam Deo dignè vitam instituerit, & institutam egerit, quis vel cogitatu, non dicam dictu, queat coniectare? nulli deniq; dubium est &c. *Attendat rogo Auſthor libelli, qua ibidem inferius ſubdit Anſelmus; Sancta virgo, inquit; Maria tam excellenter illi placuit, nequaquam crederet, quis illam aliquis ratione excellentius placere potuiſſe, mirram tenemus fide, ab omni ſi quid adhuc in illa originalis, ſiue actualis peccati ſupererat, ita mundatum cor illius, vt nec ſuper eam Spiritus Domini, ſcilicet, ſuper humilium, & quietam, & tementem verba ſua totus quietſcetet; hæc ille: Fomitens, qui eſt aliquid originalis peccati iſta extinctum in B. Virgine tempore Conceptionis Chriſti, docet S. Thoma 3. p.*

Reſpondeo. Ex regula ſupra tradita gratias omnes, & Privilegia B. Virginis attributa in Conceptione actiua referenda eſſe ad tempus eius Conceptionis paſſiua, qui tuſ etiam fuit Mater Dei, & quidem etiam in inſtanti Conceptionis paſſiua aſſiſiſſe. B. Virgini validam manum cuſtodiæ Angelorum, reſert Bernardinus de Bultis ſerm. 6. p. 3. vbi etiam, tempore Bonifacii Pape 8. tertio, quodam Monialij meditabatur de Concept. Beate Virginis, & facta in eſtaſi vidit B. Virginem ſibi dicentem. Scias filia, quod meæ Conceptioni, & ſanctificationi aſſiderunt tria milia Cherubim, canentium, & dicentium, Mater Domini eſt Maria, & tabernaculum Trinitatis. Et quidem in citatis Anſelmi verbis notanda ſunt ea; *in ſua cuſtodia, & funditus protecta, nau priore ſignificant cuſtodiam nunquam intermiſſam à principio vitæ; vſq; ad finem, & funditus idem eſt, ac originaliter.*

Vigefimo quarto opponitur. B. Albertus Magnus de laudibus Maria c. 179. dicitur ergo, quod hæc Puritas eſt ab originali, non dico diſtancia, ſed ſegregatio; & ad primam lineam, quantum poſſibile eſt pura Creatura, Deiformis approximatō, ergo Puritas B. Virginis ſcit ab originali ſe-

127

D 2

gre-

gregatio. *At mutilatur Beatus ex verbis, qua immediate sequuntur, proinde peperam intellectus, pergit enim Albertus, unde secundum rem nihil aliud est hæc puritas, quam in summo c. 178. explicat; nisi peccati originalis delictio, fontis extinctio, gratuitatum perfectionum ultimatio. Hæc ille. Pergit adhuc Albertus. Dicimus etiam quod ad hæc Puritatem in summo quattuor gradibus ascendit. Primò enim purificata fuit per sanctificationem in utero &c. Verum quomodo fuerit in utero sanctificata, explicauerat Beatus c. 166. *Ubi sic dicit.* Item dicit Anselmus, Ea puritate B. Virgo nitens, quæ sub Deo maior nequit intelligi, sed puritas hominis Dei est peccatum originale nec habere, nec unquam habuisse, maior postquam est originalis quidem habuisse, sed statim, & omninò ab illo mundatam esse, ergo B. Virgo debuit quidem in peccato originali concipi, sed statim a b. ipso penitus mundari, ergo debuit in utero sanctificari. *Hæc ille. Auctor libelli, salua pace, videtur nolle querere Keritatem mentis Alberti circa Conceptionem B. Virginis.**

Respondeo. B. Albertum dici à me mutilatum, quia omnia in Discursu verba sequentia ad relatum in illo, atque Aduersarius non debeat dici mutilasse, & detruncasse Albertum, quia omisit verba sequentia ad relata in sua objectione, quæ spectatissimè fauere Immaculatæ? Audi quid dicat Albertus de primo gradu, quo fuit B. Virgo purificata per sanctificationem in utero, audi, & erubescet. *De primo dicit Canticorum 4. Tota pulchra es &c. tota pulchra ab originali, tota pulchra à mortali, & macula, scilicet, peccati venialis non est in Te.* Ad explicationem Alberti sanctificationis B. Virginis in utero c. 166. audi impugnationem, seu reiterationem, seu veriore declarationem eiusdem Alberti c. 178. *Item si dicatur, quod hæc puritas sit maior post Deum à recessu ab originali, quia Christus habuit puritatem ab originali talem, quod nunquam, & nullo modo habuit originale, alii omnes baptizati habens puritatem ab originali, quia habuerunt, & aliquo modo habens, quantum ad penam fontis, sed in actu nullo*

Unde non habet, nec habuisse, & non habuisse, & habere, est
 in eodem habuisse, & non habere, quantum ad aliquid, & hoc
 Puritatem Beatissime Virginis immediate post Christum; si
 sit illius, cum dicitur, quod dicit Anselmus hoc post Christum,
 sed post Deum; hoc Albertus impugnat, vel alio modo
 explicat puritatem B. Virginis in summo, ac explicat; rat
 e. illis 106. Deinde e. 179. explicat idem verba, quae adduntur in
 Discepta post verba, quae super adduxit Aduersarius, ait,
 Ex his patet, quod nihil ad propositum, quod obicitur de alijs
 sanctis, vel inanimatis, vel Christo, vel Angelis, Deo; ergo
 quando affert puritatem hominis Dei; id est, Christi, ad
 Immaculatam Conceptionem B. V. impugnamdam, nil af-
 fert ad propositum de Puritate B. Mariae Virginis immu-
 ditate post Deum, sed quando Albertus dicit, B. Virginem in
 conceptam in originali, si istam mandatum, non sibi con-
 eradicat, debet explicari, & intelligi, quod per peccatum
 originale, vel infirmitate debita, vel caritatem iustitiae,
 & innocentiam originalis plenam, & perfectam, habet erodit
 dicit caritatem gratia sanctificantis in instanti animatio-
 nis, ut etiam supra dixi, expugnando B. Anselmum de Sum-
 mo Vigesimo quarto opponitur; Magnus Albertus in Ma-
 riali de laudibus B. Mariae e. 178. ait de puritate in sum-
 mo fuit hinc Puritas Beatissime Virginis immediate post
 puritatem Christi, sed puritas ex Sancto Thomae dicitur per
 recessum a contrario, id est, a peccato originali; ergo Be-
 ata Virgo &c. Verum non desit Auctor libelli, salua pace,
 mutilare Albertum, dum ex e. 178. accipit titulum capitis, scilicet
 est de Puritate in summo, & accipit fuit hinc Puritas Be-
 atissime Virginis immediate post puritatem Christi, & omi-
 tit, quae immediate dicit Albertus, scilicet, si sic dicatur, con-
 traria est, quod non dicit Anselmus, post Christum, sed post
 Deum; Puritatem igitur B. Virginis in summo dicit Albertus
 Consequenter istae in libello non sunt ad mentem Alberti, quae
 explicans e. 178. B. Virginis Puritatem in summo esse vult, & e.
 179. primo gradum acquisitionem a B. Virgine per sanctificationem.

In veris, quare sanctificationem explicat. Et 166 non obstat originali à Virgine contracto; tegat, rogo, Albertum, Auctor libelli, Et videlicet sibi illum non sanera pro Immaculata.

Respondet. Aduersarij ad legendo. Tò ait, imponit mihi per summam iniuriam coniunctionem tituli cum verbis, quæ habet Albertus in corpore eic. capitis. 178. nam in Discurso non dico; B. Albertus in suo Mariali ait, ut refert Aduers. sed dico. Nonagesima sexta est B. Alberti Magni in suo Mariali de laudibus B. Mariæ Virginis c. 178. De Puritate in summo; quare ablato, Tò ait; & positis duobus punctis æterminatibus, verba tituli non coniunguntur cum verbis, quæ habet Albertus in corpore eius capitis, Quia tacet, verba sequentia si sic dicatur, contra est, sed, verba hæc non errant vim facti argumētū, hoc enim verum fundatur in termino illo, Puritas asserit ab Alberto ibi, ubi agitur de Puritate, in summo; & Albertus ibi, non impugnat sententiam, & significatur eius terminus, sed impugnat doctrinam allatam ab Aduersario, nimirum, quod Puritas B. Virginis sit media inter puritatem hominis Dei, & puri hominis, vnde etiam ait, quod Puritas, quæ asseritur de Christo, non est ad præpositam de Puritate Virginis. Denique non bene attinet, Puritatem in summo asseram à Magno Alberto, 179 explicari per verba capitis 166 nunquam sententia, nec apud Auctores, explicari verba posteriora per antecedentia, sed e contra, antecedentia explicantur per posteriora, & subsequencia, explicatio enim est maior declaratio eorum, quæ dicta sunt, non eorum, quæ dicenda sunt. Vigesimo sexto opponitur S. Vincentius Ferrerius serm. s. de Natiuitate Lux dicitur illa benedicta generatio Mariæ, quæ facta est sine tenebræ culpa, sed B. Virginem fuisse generatam sine tenebræ culpa, est formaliter fuisse conceptam sine peccato originali, ergo & si mutilatur sanctus ex verbis antecedentibus, quia sine tenebræ culpa sanctus intelligi intentionem annullat. Et corruptam. Pergit Vincentius s. de facta est lux, hæc sanctificatio B. Virginis non credatis &c.

Re:

Respondens ad Concipiendum B. Virginis sine sine concubitus
 culpa, id est, sine intentione carnali, & corrupta Parentum
 B. Virginis Joachin, & Anne, qui potius, ut merito obedi-
 rent Deo, congressi sunt ad generandam, & concipiendam
 B. Virginem, ut ex Nostris sententur, & summo conatu pro-
 bant Canisius lib. 1. c. 7. Poza in Elucidario, Lezana, S. Bri-
 gitta in suis revelat. r. c. 9. necessario, & manifeste deduci-
 tur, eam esse conceptam sine originali, quia tota ratio con-
 trahendi originale in eo consistit: quod de secundam ab
 Adamo per seminataem generationem ex peccato concupi-
 scentia, & intentione carnali, & corrupta, ergo si haec prae-
 ua concupiscentia, & carnalis intentio non foret per Te
 Conceptione B. V. non est concepta in peccato originali

Vidit huius argumenti vim, & efficaciam Argalegus in suo
 libello supplicii, & idem scribit in machinacione a B. Zozimo, & in
 serentem Conceptionem B. Virginis sine concubitu sine con-
 cupiscentia, & intentione carnali, subdicens, *Concupiscentia
 esse non debet venerabilem, & absque illa fuit a modo dicto.*
 Vide Propugnaculum Placentiae fol. 166. d. 213. Tandem
 Adversarius omisit ea quae magis in originali posuerat,
 verba S. Vincentii, *non credidit, quod fuerit, sicut in peccato
 in peccatis concipitur, et auerit, sed fluit, ac sicut creata,
 fuit sanctificata, quod cum tam sapere facias, omittere ob-
 futura, & ab ultimis istis finibus accersendo profutura ver-
 ba S. PP. non video, ut non possis arguere de mutilatione
 defloratione, & privatione, quam alio quam sapere, & ad sa-
 critatem vestri officii, & opponere. Vide amabo, quomodo
 tuo te laqueo captus.*

Vigesimo septimo opponitur S. Isidorus Thesalonicen-
 sis Archiepiscopus in suo Mariali orat. 2. de ingressu Immacu-
 latissimae in Sancta Sanctorum. sic: Decebat etiam illius
 congressum &c. Verum admitto valde, quod Auctor libelli
 non adverterit claviora verba Isidori orat. 4. in dormitione B.
 V. pro sententia affirmativa, ubi sic ait. Nata est quidem B.
 Virgo ex propria Matre sicut homo, & idcirco antiqua reser-
 vationem,

stem, dico autem peccatum originale, cum quo nata sunt,
 & quod initio acciperat, nullo modo poterat evitare, nec
 transgredi, de qua, & Divus David philosophavit dicens,
 in peccatis concepit me Mater mea; hoc igitur solum in
 hanc vitam edita tulit, ostendens generi humano; alterius
 vero crassitiei, cuiuscunq; videlicet, inquinamenti profus
 Incapax manit; *has ille in Quid clarius? Quod verò notat
 Marraccius fol. 245. quod nullus hucusq; afferere ausus est, B.
 Virginem cum originali macula fuisse natam, magis admiror,
 quod non distinguat duplicem Natiuitatem in utero, & ex utero,
 nullus quidem ait, B. Virginem natam ex utero in origina-
 li, et natam in utero cum illo, docent omnes antiqui Theologi.
 Potest autem Isidorus explicari in primo suo dicto de congressu
 parentum sine tenebre culpa, ut dictum est cum Sancto Vincen-
 tio, nam dicit: immediate, quod quidem parentes suo facti osten-
 derunt in congressu cum habito vultu Deo, deuenerunt ad con-
 gressum, qui conceptionis prolis causa fuit. Hæc ille.*

Respondet Verba citata erat. unde Dormitione Des-
 pare, nullam habere vim contra Negatiuam; nam per an-
 tiquam crassitiam ego intelligo morbidam qualitatem cor-
 ruptam receptam in carno, in qua consistere originale pec-
 catum dixere quam plura ex antiquis Theologis, ut Mag-
 in 2. d. 30. & 31. qui propterea visisunt stare pro affirmati-
 ua, pro qua valde miror, quod Aduersus audeat, tam confi-
 denter afferre probationes, & confirmationes, cum de ea
 ne loqui quidem possit, nisi cum Eccl. tribus sui ordinis, &
 inter doctrina sua Religionis ducatur. Immerito mira-
 tur, Marraccium non distinxisse Natiuitatem in utero, &
 ex utero, qui notum est, eam distinctionem ab Assertori-
 bus negatiue oditam esse carere peius, & angere; quid enim
 absurdus, quam confundere Conceptionem cum Natiui-
 tate, Conceptionem appellando Natiuitatem; similiter
 posset quis Natiuitatem appellare Conceptionem, & quan-
 do SS. PP. dicunt, B. Virginem natam sine originali, intel-
 ligere esse Conceptam sine originali; & quia B. Virginem
 esse

esse natam sine originali, est adeò certum, vt contrarium dici non possit sine temeritatis nota, etiam esse conceptam sine originali, erit simili modo certum; quod vtiã aduersarius admitteret.

Vigesimo octauò S. Dionysius Alexandrinus in epist. ad Paulù Samosatenu ait. Filius Dei Matrè incorruptam à pedibus, vsq; ad caput benedictam seruauit; sed Beatam Virginem fuisse seruatam à pedibus vsq; ad caput, importat seruatam esse immunem à peccato originali, ergo. *At Dionysius mutilatur ex antecedentibus verbis adrelata in libello, ac proinde perperam, salua pace, intellectus, de Conceptione passiuã B. Virginis, qui manifestè loquitur de Incorruptione Virginitatis, & de Conceptione actiuã, nam sic dicit. Ipse est, qui nouissimis diebus propter nos venit, non in figura ignis, sed conceptus in ventre Virginis Mariæ superueniente Spiritu Sancto in eam, & Matrè à pedibus vsq; ad caput benedictam seruauit, sicut ipse solus nouit modum conceptus, & ortus sui. Hæc ille in responsione ad 10. quæ est, manifestum est autem, quod tempore Annuntiationis Virginis legimus Luca 1. Spiritus Sanctus superueniet in Te.*

Respondeo. Verba Dionysij in sensu à me relata, recipi ab Episcopo Acernensi in suo tract. cap. 17. n. 11. ab Episcopo Placentino in Propug. fol. 173. nu. 221. à Salazar & alijs defensoribus Negatiuè. Nam quia verba citata sunt vniuersalia, & complectentia initium, & finem vitæ V. Mariæ, hoc est Conceptionem expressam per caput, & felicem eius transitum expressum per pedes, & quia omnia gloriosa, quæ de B. Virgine dicuntur pro tempore Conceptionis Actiuæ, referenda sunt ad tempus Conceptionis passiuæ, vt sæpius probatum est, ideò adducta hic ab Aduers. nihil vrgent.

Vigesimo nonò opponitur S. Ildephonus, Archiepiscopus Toletanus lib. de Virgin. & Part. B. M. V. ait. Sed libet eximie pietatis honorem vobis, & eius B. V. prædicare, pudicitiam incorruptam, & incontaminatam, & à conta-

E gione

gione primæ originis alienam. *At Sanctus mutilatur, ex verbis immediatè antecedentibus, & sequentibus ad relata in libro, proinde peperam intelleximus, qui manifestè ibi loquitur de tempore Conceptionis ætius, in quo Virginis eluxit incorruptio in Conceptione, & parturitione Verbi, quia sic dicit. B. Virgo nihil horum pertulit, quæ & gaudium habuit in fructu, & honorè in partu; hinc quoq; dicitur concepisse Virgo, peperisse, & permanisse, sed libet eximæ pietatis Virgine, de qua si interrogemus Virgines, norunt incorruptionis gratiam, sed nesciunt fecunditatem prolis; si verò quæramus apud coniugio dedicatas, sciunt quidem maledictionem Eoz, pressuras, & gemitus, sciunt & interrumnas, & tristitiam fecunditatem seminis, sed nesciunt integritatem Virginitatis nec in Conceptu, nec in partu, B. Virgo Mater Domini, in utroque permanfit; Hæc ille. Quid clarius?*

Respondeo. Verè S. Ildephonsum in verbis cit. loqui de Virginitate, & Conceptione ætius Christi; sed insimul asserere ibi B. Virginem fuisse alienam. ab omni contagione primæ originis; Quid est contagio primæ originis, est ne Virginitas? Deinde Ildephonfus. eodem libro bis repetit, *constat eam. ab originali peccato fuisse immunem.* bis repetit, *nec contraxit in utero sanctificata originale peccatum; interrogatiuè ait, quomodo sine peccato originali non fuit?* Vide Acerent. c. 20. à n. 8. vsq; ad 10. & Placentinum in Propug. fol. 138. à n. 183. vsq; ad n. 188. sed sistamus in citatis verbis. *Ais ex Ildephonso. B. Virgo nil horum pertulit, sed non explicas, quid veniat per Terborum, mutilas ergo, & depravas. Ildephonfus; horum, idest, doloris, quem aliz parturientes sentiunt; horum, idest, immunditiæ, & contumeliæ, quas aliz parturientes experiuntur; si ergo B. Virgo est immunis à dolore partus, si ab immundicia, quæ sunt pœnæ peccati originalis, ergo immunis est ab originali culpa, in eo enim, in quo non est pœna, neq; debet esse culpa.*

Trigesimò opponitur. S. Ildephonfus lib. de Virg. & Partur.

Partur. B. Virg. ait. Genitus, & corruptio in partu foeminarum ex delicto, & maledictione primæ originis veniunt; Maria autem in totum extranea fuit à maledicto primæ damnationis, sed fuisse B. Virginem extraneam à maledicto primæ damnationis, est etiã immunem fuisse à peccato originali, ergo. *At Sanctus mutilatur ex verbis immediate sequentibus ad relata in libello, proinde perperam intellectus de Conceptione passiva Virginis, qui manifestè ibi loquitur de tempore Conceptionis activa, quando fomes, qui est effectus peccati originalis, fuit ei totaliter extinctus, ut docet S. Thomas 3. p. q. 27. art. 9. Ildephonsus sic dicit immediate ad verba relata, sed deflorata in libello. B. Virgo plena gratia nec dolorem sensit, nec corruptionem viscerum pertulit; quia quantum aliena fuit à culpa Spiritu Sancto in ea cooperante, & virtute altissimi, qua adumbratur, in totum extranea fuit à maledicto primæ damnationis, & tantum immunis permanfit à corruptione carnis; nec non à gemitu, & doloribus, quibus vexantur filie Euz, dum parturiunt &c. Hæc ille. Manifestum est autem, quod tempore Conceptionis activæ Virginis Spiritus Sanctus cooperatus est in ea, & virtus altissimi ei obumbravit Luce 1.*

Respondeo. Ex dictis iam in responsione ad objectionem 29. patere, quid sit dicendum ad istam Trigesimam, & ideò non est, cur in dictis iam, & superfluis immeremur. Solum noto primò, B. Virginem dici extraneam à maledicto primæ damnationis, tam clare, tam dilucide indicare eius innocentiam originalem perpetuam, ut clatio-
ra verba inveniiri vix possint. Secundo; B. Virginem immunem fuisse à dolore partus, & à corruptione viscerum, que sentiunt filie Euz, dum pariunt, esse pœnas peccati originalis, quod contrahunt filie Euz, nò dum pariunt, & alios concipiunt; sed dum ipsæ concipiuntur, & ideò si Beata Virgo est immunis ab his pœnis, est immunis à peccato originali, quod contrahitur ab homine, dum concipitur, non verò dum concipit, & atque parit.

Trigesimo primò opponitur. S. Ephrem Syrus orat. de laudibus B. Mariæ ait, Immaculata, intemerata, incorrupta, & prorsus pudica ab omni sorde, & labe peccati alienissima Virgo Dei, & sponsa Domina nostra; At non fuisse B. Virgo Immaculata, intemerata, incorrupta, nisi caruisset originali, ergo: *At Sanctus mutilatur ex sequentibus immediatis verbis ad relata in libello, proinde perperam intellectus, qui loquitur ibi de tempore Conceptionis actiue, quando fuit ei fomes totaliter sublatu, ut proinde caperet immunitas peccati relacere in ea teste S. Thoma 3. p. q. 27. art. 3. unde subdit Ephrem immediatè; Quæ Deum, & hominem mundo mirifica, & gloriosa tua Conceptione peperisti.*

Respondeo. Quod si Sanctus ibi loquitur de tempore Conceptionis actiue, & ea verba referenda non sunt ad tempus Conceptionis passiuæ, ut toties supra dixi, esse referenda, sequeretur, B. Virginem antè tempus Conceptionis actiue, non fuisse Immaculatam, incorruptam, & prorsus pudicam; sequeretur, non fuisse in utero sanctificatam, nec in ea fuisse fomitum ligatum, fuisse natam in originali, commisisse actualia; nam hæc omnia Privilegia B. Virgini conueniunt, ut Mater Dei est, & ut in ea fuit Conceptio actiua, ergo toto tempore antecedenti ad diem Annuntiationis, hæc Privilegia non essent illi villo modo concedenda, quia deesset illi titulus Concessionis, id est, titulus Maternitatis; at hoc est absurdum, ergo gloriosa omnia, & speciosa, quæ de B. Virgine dicuntur pro tempore Conceptionis actiue, referenda sunt ad tempus Conceptionis passiuæ.

Trigesimo secundo opponitur. S. Fulpertus Carnotensis in ser. de B. Mariæ, ubi loquens de B. V. à Spiritu Sancto singulari munere repleta, dum concipiebatur, ait; Nunquid abfuisse credendus est Spiritus Sanctus ab ista eximia puella, quam sua obumbrare disponebat virtute &c. Si ergo Spiritus Sanctus non abfuit à B. Virgine, dum conciperetur, ergo B. Virgo libera fuit à peccato originali. *At S. Fulpertus mutilatur ex antecedentibus immediatis verbis, & sequentibus ad relata*

in li.

in libello, proinde perperam intellectus de Conceptione, qui manifestè ubi loquitur de Natiuit. B. Virginis, quia serm. 3. in ortu almae Virginis inuoluta, sic dicit. Cogitamus de Sanctissima, & ultra quam dici potest dilecta Virgine, Sponsa, scilicet; & Matre Domini Maria aliquam allocutionem facere, de ortu videlicet eius; Quanta putamus prouiso, fuerit SS. Angelorum circa tam Deo gratissimos parentes ab initio suae procreationis, & excubationis super ingentem sobolem; nunquid abfuisse credendus est Spiritus Sanctus ab ista eximia puella, quam sua obumbrare disponebat virtute? Et post pauca lineas dicit. Hodie primiceria, & dux virginum à Sanctis Prophetis vaticinata oritur, congratulentur ei cunctae Virgines, quia nascitur pudica puella, quae amatorem peperit integrae Castitatis. Hæc ille, Quid clarius?

Respondeo. Admitto libentissime S. Fulpertum ibi loqui de Natiuitate B. Virginis, & summo opere gaudeo, te tandem recognoscere assistentiam Spiritus Sancti, & Angelorum custodiam erga B. Virginem, non solum in die Annuntiationis, & pro tempore Conceptionis. actiue Christi, sed longe ante, nimirum in eius Natiuitate, quod supra obiecit, 30. & 13. reuebas admittere. At non sequitur, S. Fulpertum non loqui de Conceptione passiuæ, nam si a masses. Veritatem, non attulisses verba Fulperti mutilata, & truncata ex antecedentibus verbis ad relata in obiectione. Nam S. Fulpertus quibusdam lineis antecedentibus habet; *In huius Conceptione necessaria haud dubium est, quin utrumq; parentum viuificus, & ardens Spiritus singulari munere repleuerit, quodq; ab eis SS. Angelorum custodia, & prouiso nunquam abfuerit. Quid? Quod ipsum manifestè elicitur ex verbis à te spontè adductis, sic enim refers, quanta putamus fuerit prouiso SS. Angelorum circa tam Deo gratissimos parentes ab initio suae procreationis, & excubationis super tam ingentem sobolem. Dicis amabò, initium Procreationis B. Virginis, est nè Natiuitas, an Conceptio? Nonne creati dicitur homo,*

mo, dum anima corpori infunditur, & vnitur? ergo Conceptioni B. Virginis deputata fuit SS. Angelorum custodia, vt etiam supra diximus ex Bernardino de Buis; fuit ergo Sanctus Fulpertus à me benè intellectus, sincerè adductus; perperam intellectus ab Aduersario; & truncatè, ac desloratè relatus.

Trigesimo tertio opponitur. S. Athanasius Episcopus Alexandrinus term. de Sanctissima Deipara, ait. Dicamus eam igitur iterum, atq; iterum, semper, & vndequaq; Beatissimam &c. sed Beatam Virginem dici semper, & vndequaq; Beatissimam, est dici in nullo temporis instanti fuisse alienam à peccato originali. *At Sanctus mutilatur ex verbis immediatis ad relata in libello, proindè perperam intellectus, qui manifestè loquitur ibi de tempore Conceptionis actiua, non passiva B. Virginis, quia sic dicit, ex carne eius, & ex ossibus eius veluti ex veteri Adam, nouus iste Adam, vt vicem eius explet, costam sibi sinxit, nimirum, ipsam Incarnationem, eamq; semel indutam perpetuò gestat; ac proindè ista noua Eua Mater vitæ appellatur, variegataq; permanet ad primitias vitæ immortalis omniù viuècium; Dicimus eam igitur iterum, atq; iterum semper, & vndequaq; Beatissimam; Hæc ille. Aduertat Auct. libelli causalem illam, ac proindè ista noua Eua Mater vitæ appellatur &c. & illam illationem; Dicimus eam igitur, quæ supponunt antecedentem Incarnationem factam tempore Conceptionis actiua B. Virginis, quæ postmodum cecinit, Ecce enim ex hoc Beatam me dicent omnes generationes, Lucæ 1.*

Respondeo. Aliud esse, assignare Causam ob quam, vel pro qua Beata Virgo debeat dici semper, & vndequaque Beatissima, & aliud est, assignare tempus, in quo, vel pro quo Beatissima debeat dici, vt etiam alibi supra in responsione ad octauam obiectionem adnotauit. Fateor, causam ob quam, vel pro qua B. Virgo Maria debeat dici Beatissima, esse Incarnationem filij Dei, & Conceptionem actiuam, sed tempus, in quo, vel pro quo debeat ità dici, non est solum

solum tempus Incarnationis, & Conceptionis actiua, sed semper, ait Sanctus, & non nisi violenter, & contra mentem. S. Athanasij, *Tò semper*, potest coarctari ad solum tempus Conceptionis actiua, & Incarnationis.

Trigesimo quarto opponitur. S. Athanasius serm. de Sanctissima Deipara, ait, Qua de causa factum est, ut gratia plena appellata sis, ut potè quæ omni gratia abundas, idq; per superuentum Spiritus Sancti, sed non potest verè dici B. Virgo abundare omni gratia, nisi habeat gratiam præseruatiuam ab originali, ergo. *At Sanctus muliatur ex antecedentibus verbis immediatis ad relata in libello, proinde perperam intellectus de tempore Conceptionis passiuæ, qui manifestè loquitur ibi de Conceptione actiua, sicut in superiori testimonio Athanasij n. 33, quia sic dicit: Decet enim Te Matrem regeneratricem, Dominam, ac heram cognominari, ex eo quod ex te prodijt Dominus, ac Deus assistens illi, nobis quidem terribili, sibi autem dulci, omnemq; gratiam largienti vultu; qua de Causa factum est, ut gratia plena appellata sis, ut potè quæ omni gratia abundares, idq; per superuentum in te Spiritus Sancti. Hac ille. Notet, rogo Auctor libelli illam causalem, eo quod ex te prodijt, Et aliam, qua de causa factum est, ut gratia plena &c. aduertetq; manifestè tempus Mariani Conceptus, & partus Verbi, quando in eam legitur superuentus Spiritus Sanctus. Vnde Nicolaus de Lyra Ord. Min. super Lucam. c. 1. ait. Spiritus Sanctus superueniet in te, quia prius venerat Spiritus Sanctus super Virginem, adhuc in utero Matris existentem, eam ab originali purgando, ut comunius dicitur; vel secundum alios à peccato originali præseruando. Hac ille. Venetijs 1495: ut in nostra libraria, licet vitiatum legerim. Liranum in posterioribus editionibus.*

Respondeo. Verè Causam ob quam, vel pro qua B. Virgo fuit gratia plena, esse Conceptionem actiuam, & Maternitatem Christi; Ac quia ex dictis jam sæpè, & probatis etiam in instanti animationis suæ fuit Mater, idè omnia præiulia, quæ de Beata Virgine dicuntur, siuè à SS. PP. siuè à.

ne à Sacra Scriptura ; deberet de illa verificari pro tempore eius Conceptionis passiuæ , seu animationis ; Hoc est quod dicit Lyranus, quod Spiritus Sanctus prius venerat in Virginem in utero Matris existentem purgando, seu præservando iuxta varias sententias, hoc est, quod dixerunt supra SS. Bernardus, Thomas, Hieronymus, & Magnus Albertus n. seu obiect. 9.

Trigesimo quintò S. Maximus serm. de Assumpt. ait, ex radice vitiaata sinè vitio prodijt Virga ; quæ intelligitur B. Virgo Maria attestante Isaia, qui dicit, exijt Virga ex Iesse, sed B. Virginem prodijisse sinè vitio, est prodijisse sinè peccato originali, ergo. *At Sanctus mutilatur ex verbis antecedentibus ad relata in libello, proinde per peram intellectus, qui manifestè non loquitur ibi de Conceptione, sed de Natiuit. B. Virginis, quia sic dicit in præfato sermone.* Auctor mortis huic reparationi invidens fontem rudem humani generis, antequam riuulus Natiuitatis per auram spargeretur venenosa mortis immiscere festinauit. Si ergo genus humanum, quasi vnam arborem in radice tenera antequam propagini responderet, vitiauit, inde est, quod radix vitiaata quotidie indefinentur per mortem marcescit, & sæpè cõtingit, quod aurum fulgens reperiat in luto, & ex pungente spina pulchre rubens oriatur, & rosa. Hoc enim operante Providentia Diuina, ex radice vitiaata sinè vitio prodijt Virga de radice Iesse. *Hæc ille. Quibus verbis bene consideratis, inquit Turrecremata p. 12. c. 8. non de Conceptione loquitur Maximus, sed de Natiuitate eius ex utero, de qua in serm. illo fit mentio, & confirmatur tam exemplis, quæ ponit, scilicet, fontis, rose, & radicis ; quam ex illo vocabulo prodijt, quod idem est, ac in ante ic, quam ex verbo prophætico adducto Isaia, super quo Glossa interlinealis dicit, Quod Prophecia de Natiuitate B. Virginis ex utero, in qua sinè vitio prodijt, intelligenda sit, in cuius testimonium Vniuersalis Ecclesia prædictam Propheciam in die Natiuitatis eiusdem Sacratissimæ Virginis annua reuolutione commemorat.*

Re-

Respondeo. Verba S. Maximi depravatè afferti ab Adversario, siue etiam à supposititio Turrecremata, sic enim sincere referuntur ab Episcopo Acernensi in suo Tract. c. 18. n. 32. *Duxor mortis deabolus, per cuius inuidiam mors intravit in orbem terrarum, omne genus humanum in primo parente veneno sua nequitia potavit, quasi arborem in radice, antequam proles propaginis prodiret, vitiauit; Inde est, quod radix vitiosa quotidie frondet, frondesq; eius indefinenter per mortem marcescunt.* Cætera sunt consona. In qua lectione, in primis, non habetur, *Id rivulus Natiuitatis*, fortasse idè ab Adversario appositus, ut videreur Sanctus loqui de Natiuitate. Deindè per ea verba ità relata apparet, quod vitiosa radice, etiam frondes succrescentes vitiantur, & per mortem marcescant, quod idem est, ac dicere, quod posito peccato originali in primo parente, etiam posteri illud peccatum trahunt, & moriantur, sed certum est peccatum originale trahi in Conceptione, & Animatione, non antè, vel post, ergo cum Sanctus de Contractione peccati originalis loquatur, loquitur de Conceptione, non de Natiuitate ex utero. Hinc Acernensis his verbis S. Maximi citatis concludit. *Clare satis, & præseruationem Marianam, & præseruationis modum exemplis, ac verbis apertissimis adstruit.* Quod affertur ex Æthymologia, non vrget, cum quia ait S. Gregorius, & habetur extrà de Verborum signific. c. præterea, *Plerumq; dum verborum proprietas attenditur, sensus veritatis amittitur*, cum quia æquè probat de Natiuitate, ac de Conceptione. Ecclesia idem officium recitat in Natiuitate, & in Conceptione solo mutato nomine Natiuitatis in nomen Conceptionis, & quia vtriq; festo verba prophetica applicantur ab Ecclesia, Glossa interlinealis dicit, loqui Prophetam de Natiuitate, non excludendo Conceptionem,

Trigesimo sextò opponitur. S. Ambrosius ad illa verba, Psalm. 1. 118. *Quære seruum tuum ait. suscipe me non ex Sara, sed ex Maria, ut incorrupta sit Virgo, Virgo per gratiam*

tiam ab omni integra labe peccati, sed non potest verificari. Beatam Virginem esse incorruptam, & ab omni labe peccati integram; nisi asseratur immunis à labe peccati originalis, ergo. *At Sanctus mutilatur ex verbis antecedentibus: ad relata in libello, ut proinde perperam intelletus, qui manifestè loquitur ibi non de B. Virgine, sed de humanitate suscipienda per Incarnationem ex B. Virgine, quia sic dicit, suscipe me in carne, quæ in Adam lapsa est, suscipe me non ex Sara, sed ex Maria, ut incorrupta sit Virgo; sed Virgo per gratiam ab omni integra labe peccati, porta me in Crucem, quæ salutatis errantibus est; Hac ille. Vnde Vasq. 3. p. q. 27. art. 2. d. sp. 117. c. 2. n. 40. prædicta igitur verba, inquit, ego referrom ad carnem, quæ ex Adam lapsa est, & in qua dixit Ambrosius ad Deum, suscipe me, & quare non per ministros, sed per te; hoc est, suscipe me, suscipiendo naturam humanam, quæ lapsa fuit in Adamo, subdit autem; non ex Sara, sed ex Maria intacta, & Virgine, & ita Caro, quæ ex illa sumpleris, & in qua me susceperis, sit Virgo incorrupta, congruebat enim, ut Caro à Deo sumenda, quæ Virgo incorrupta futura erat, ex Virgine, non ex muliere corrupta, & intacta sumeretur. Hac ille.*

Respondeo. Quod dato, & non concessio S. Ambrosium, his loqui de carne Christi, non proinde sequitur eorum S. Ambrosij fuisse à me mutilatum ex antecedentibus verbis, quia non ex illis deducit Vasq. ea verba esse intelligenda de carne Christi, Deinde nonnulli legunt, suscipe me non in Carne, quæ in Adam lapsa est, & *Id, non, esse abrum ab Arpalego conqueritur, Episcopus Placentinus in suo Propugn. pag. 208. n. 257. vnde si particula, non, apponeretur, rueret explicatio Vasquez, & eorum, qui cum eo sentiunt; & quia maior pars Auctorum contradicit Vasquio, ut notat Acernensis c. 17. n. 13. his potius standum est, quam Vasquio soli; Verum quia Glossa Vasq. nullo modo potest subsistere, idè obiectio facta non vrget, sic enim per ea verba, ut incorrupta sit Virgo, significaretur et Caro Christi,*

& pariter sequentia, sed Virgo per gratia ab omni integra labe peccati, deberent intelligi de carne Christi, ac Caro Christi nõ est libera ab omni labe peccati per gratiã, sed ex natura li modo suæ generationis; ergo. Glossa Vasq. nullo modo potest subsistere.

Trigesimo septimò opponitur. S. Leo Papa serm. de Nat. Christi, ait. oportuit enim, vt primam Genitricis integritatem nascens incorruptio custodiret; & complacitum sibi claustrum pudoris; & sanctitatis hospitiom diuina spiritus virtus infusa seruaret; sed seruatam esse primam integritatem, est esse præseruatam B. Virginem ab originali, ergo. At vitiatum est S. Leo ab editione Parisiensi an. 1618; dum Academia Parisiensis iurat Immaculatam: Verum in editione Veneta an. 1505; vsq; in nõstra libraria, sic dicitur, oportuit enim, vt primam Genitricis Virginitatem nascens incorruptio custodiret; ostendit S. Leo B. Mariam ante Partum Virginem, & talem seruatam à Christo nascente.

Respondeo. Si non est credendum editioni Parisiensi quia illa Academia iurat Immaculatam, neq; est credendum editioni Venetæ: quãdiciã a seruari in vestra libraria, quia vos iuratis immaculatam. Verum verba S. Leonis Papæ, vt à me relata, inuenies p. 2. tom. 5. Bibliothecæ SS. PP. vbi dicitur, quod opera S. Leonis fuerunt per Canonicos Regulares S. Martini oppidi Vomerfietis Louaniensis ex manuscriptis codicibus emendata; ergo nullum argumentum nequicquam urget. Deinde à perpetua, & perfecta Virginitate valere argumentum ad originalem iustitiam, & Innocentiam, dixi supra.

Trigesimo octauò opponitur. S. Anselmus Archiepiscopus Cantuariensis ad illa verba Pauli 2. ad Corinth. 5. si vnus pro omnibus mortuus est; ergo omnes mortui sũt, ait; omnes prorsus mortui sunt in peccato, pullo prorsus excepto, dempta Matre Dei siue originalibus, siue etiã voluntate additis, vel ignorando, vel sciendo, nec faciendo, quod iustam est: At illa Cõmentaria in Paulum, aliqui pu-

ant esse D. Heruai, inquit Vasq; 3. p. q. 27. art. 2. disp. 1. 17. et
 11. nu. 131. Afirmat etiam Sixtus Senensis lib. 4. Bibliotheca
 S.S. P.P. in edit. Parisien. an. 1544. sic dicitur; has enarrationes
 in epist. Pauli alij D. Heruæo tribuunt; Absolutè autem fore vil-
 las D. Heruai ibidem ostendit Fr. Simon Fontanus Senonensis
 Minor. in epist. Dedicatoria ad Archiepiscopum Niuernens. sint
 autem Heruai, vel Anselmi, relatus Textus, vel est deprava-
 tus per verba illa, dempra Matre Dei, vt affata, & suppositi-
 tia, vel Christus non est mortuus pro B. Virgine, quia sic dicit, si
 vnus Christus mortuus est pro omnibus, idest, vt omnes vi-
 uant, ergo necesse est fieri, quia omnes mortui sunt in ani-
 ma per peccatum, quorum viuificatio quæ sita est morte
 vnus, qui peccato solus carebat, nec mortis animæ parti-
 ceps esse poterat, omnes ergo mortui sunt in peccatis, ne-
 mine prorsus excepto dempra Matre Dei, siue originalibus
 &c. sequitur, & pro omnibus mortuis mortuus est vnus
 Christus, idest nullum habens omnino peccatum. Hac ille;
 ergo si vnus Christus mortuus est pro omnibus mortuis, sequitur,
 quod Christus non est mortuus pro B. Virgine, quod est falsum;
 vel si mortuus est pro omnibus ipsamet in illis omnibus inclusa;
 ergo B. Virgo mortua est in anima per peccatum non actuale,
 igitur originale, & consequenter exceptio illa Virginis est sup-
 posititia contra mentem Auctoris, & præterea est impossibili-
 as cum exceptione illa, nemine prorsus excepto.

••••• Responsio. Enarrationes illas, seu Cõmentaria in epist.
 Pauli haberi in editione Colonienfi anni 1572. in Catalo-
 go operum D. Anselmi c. 2. & esse germanam partem D.
 Anselmi asserunt Episcopus Placentinus in suo Propug. fol.
 248. n. 195. Episcopus Acernensis in suo Tract. pro Imma-
 cul. Concept. c. 2. n. 3. Valentia tomo 4. disp. 2. q. 1. puncto
 2. fol. 375. Sixtus Senensis in sua Biblioth. & maior pars
 Auctorum, quibus potius standum est, & credendum, quam
 duobus, vel tribus adductis ab Aduers. sed dato, & non con-
 cesso, quod Cõmentaria illa sint D. Heruai, vel vt alijs
 placet, sint D. Anselmi Laudanensis, quia hi sunt Sancti, &

Docti

Docui viri, verba citata in Discursu Theologico patrem habent auctoritatem, ac si essent D. Anselmi Cantuariensis Archiepiscopi. Eum textum esse deprauatum, quia hæc verba *dempta Matre Dei* sint assuta, & supposititia, sicut gratis dicitur, ita de facili negatur; nam morem, & malum usum deprauandi textus SS. PP. Catharino teste domestico, & irrefragabili, esse Auctorum Affirmatiua supra ostendi. Ad probationem præsumpta deprauationis, responsio est in promptu; Christum Dominum esse mortuum pro B. Virgine, quæ, & ipsa fuit mortua in anima non actu, sed secundum debitum, quia incurrit debitum moriendi, quatenus incurrit debitum contrahendi originale, per quod actu contractum sicut homo non actu moritur corporaliter, sed incurrit debitum, & necessitatem moriendi ex D. Thoma, & Caietano 1. 2. q. 8 1. art. 3. ita B. Virgo sicut habuit debitum contrahendi originale, ita habuit debitum moriendi in anima, & speciali Dei gratia illi collata intuitu mortis Christi præseruata fuit, nè actu contraheret originale, & nè actu in anima moreretur, non ergo illa exceptio assuta, & supposititia est; neq; est impossibilis cum verbis antecedentibus, *nemine prorsus excepto*. Nil enim obstat, quominus verba ista generalia, nemine prorsus excepto, restringantur per verba sequentia, & particularia, *dempta Matre Dei*. Aut si non possunt restringi, ergo neq; potest restringi vniuersalis illa S. Vincentij Ferrerij, de qua supra n. 11. *B. Virgo nunquam peccauit*, per sequentia verba particularia, *quia nunquam peccauit nec mortaliter, nec venialiter*. Neque etiam potest restringi vniuersalis illa B. Alberti Magni: *B. Virgo fuit immanis ab omni labe vitiorum*. n. 16. per sequentia verba particularia, *quia nunquam peccauit nec mortaliter, nec venialiter*. Sed tam S. Vincentius, quam B. Albertus debent intelligi, vt excluderint à B. Virgine, etiam originale, quod ipse constanter negas numero illo n. 11. & 16. Et quidem valde probabile est, eam exceptionem, *dempta Matre Dei*, notanter, & ex industria appositam esse ab Anselmo, quem

quem fuisse Assertorem præcipuum, & primipilarem Immaculatae Conceptionis pluribus, & valide probat Franciscus Buararius in aureo suo libello de SS. PP. vindicatis ab Affirma tua.

Trigesimo nonò opponitur. S. Bernardus serm. 3. super Salve Regina ait. Turris es libani &c. *At sermo ille non est D. Bernardi, ut norunt Docti, & observavit Gilotius in edit. Parisiensi an. 1588. & postea Bellarm. de Scriptoribus Ecclesiasticis, Syluius 3. p. q. 27. art. 2. Possennius tom. 1. Apparatus sacri vocat illum, Bernardo adscriptum, nihil ergo urget, quòd ex eodem Bernardo adducit Auctor libelli n. 17.*

Respondeo. Eum sermonem reperiri, non solum in editione Veneta an. 1568. sed etiam in editione Lugdunensi an. 1538. quæ cum sit antiquior editione Parisiensi, quam adducit Gilotius, ipsi standum est, maxime per Te, qui vis editiones antiquiores esse probandas, Recentiores esse reyciendas, ita ais n. 19. Et quidem ille sermo, tanquam germanus partus D. Bernardi, assertur ab Episcopo Placentino in suo Propugnaculo fol. 121. n. 17. ab Episcopo Acerno. in suo Tract. c. 25. n. 6. à Petro Canisio lib. 1. de B. Maria. c. 7. à Iodoco Cocchio lib. 3. Theol. Cath. art. 1. à Petro Ojeda in Apologia pro Concept. c. 14. ergo firmum remanet, eum sermonem esse D. Bernardi, quem stetit pro Immaculata patet, tum ex alijs locis eius operum communiter adductis ab Assertoribus Negatiuæ, tum quia Franciscus Buararius in aureo suo libello cit. de SS. PP. vindicatis ab Affirmatiua, Ordinis, & instituti S. Bernardi, fuisse probat S. Bernardum stetit pro Negatiua peccati originalis in B. Virgine: At Buarario potius standum est, quam cuiusq; alij Doctori cuiuscunq; ordinis, & instituti; sicut enim Thomitz, quia eiusdem Ordinis, ac fuit D. Thomas, & quia eius discipuli, volunt sibi credi circa eius intelligentiam, & assecutionem mentis S. Doctoris, ita circa intelligentiam, & assecutionem mentis S. Bernardi potius standum est Buarario eiusdem Ordinis, & discipulo, quam cuiusq; alij extraneo.

Quadragesimo opponitur. S. Antiochus homi: 21. nulli possibile est ad lux virtutis fastigium peruenire, nisi præsidio iuuetur, & erga Deum Caritatis, & animi de se quam modestissime sentientis iuxta testimonium Deiparæ omnium laudum genere celeberrimæ, nulli obnoxie vitio &c. *sed Sanctus mutilatur ex antecedentibus verbis ad velata in libello, proinde perperam intellectus, qui manifestè ibi loquitur de Virginitate, quæ dictæ homiliæ est titulus; nec loquitur ibi Sanctus de tempore Conceptionis passivæ B. Virginis, quia sic dicit; ex quo tempore Dominus noster Iesus Christus Dei filius sua solius erga nos benignitate ex utero voluit sanctæ; & intemeratæ Deiparæ semper Virginis Mariæ hoc ad nos aduentu inclarescere mundo &c. Qui cum dicit, nulli obnoxie vitio, manifestè intendit de actuali, sicut B. Albertus supra cum dicit, n. 77. B. Virgo fuit mundissima ab omni labe vitiorum, nunquam enim peccavit nec mortaliter, nec venialiter.*

Respondeo; Ex dictis iam à perpetua Virginitate valde inferri originalem Innocentiam, & sanctitatem attributam B. Virgini tempore Conceptionis actualis teterrahendam esse ad tempus Conceptionis passivæ, quando etiã erat Mater Dei, ut patet tum ex verbis Chrysologi supra citati tum ex D. Antonino 1. p. Summæ tit. 15. c. 2. qui inter alias rationes, quas affert, cùm B. Virgo debeat dici Mater, præcipua est, quia dicitur Mater Antiquitate, quia ab initio, & antè sæcula fuit Mater Dei; Imò & Albertus Magnus in exposit. super missus est, & magnific. ad illud Ave Gratia plena Lucæ 1. ait. In salutatione Angelica abstinuisse Angelum à nomine Mariæ, quia hominis mysteria explicanda reservavit, postquam Spiritus Sanctus in eam superuenisset, Quod autem ibi S. Antiochus loquatur de vitio actuali, cum dicat, nulli vitio, non nisi valde inconsequenter ad sua principia affertur ab Aduers. qui vult illam Vniuersalem D. Anselmi, nemine prorsus excepto, non posse restringi per verba sequentia, *dempta Matre Dei.*

Quadragesimo primò opponitur: S. Bernardinus Senensis

in

in serm. de Conceptione B. Mariæ Virginis ait; Tertia fuit sanctificatio naturalis (maternalis dicit Sanctus) & hæc remouet culpam originalem, & confert gratiam; hæc etiam remouet pronitatem ad peccandum tam venialiter, quam mortaliter, & hæc fuit in B. Virgine Mater Dei &c. vbi per Td remouens culpam originalem, non intellexit S. Bernardinus, quod prius in B. Virgine fuerit originale, & deinde naturalis sanctificatio illud remouerit, quia como. 4. serm. 49. apertè declarat, Christum, & B. Virginem non cecidisse in aliquo peccato, & ideò non esse inclusos in illa regula generali, inter natos mulierum non surrexit maior, nullus enim dicitur leuare se, seu surgere, qui non ceciderit. *At Sanctus Bernardinus est sole clarior pro sententia affirmatiua originalis in B. Virgine in serm. de Concept. B. Virginis, quem rogo legat Auctor libelli, manibusq; contrectabit, quod dica, Td autem remouens culpam originalem, declaratione non indiget, vt patet consideranti, quid sit remouere. Quæ verò declaratio dicitur ex to. 49. apertè Christū, & B. Virginē asserens non cecidisse in aliquo peccato, non est S. Bernardini, sed Bernardini de Bustis, qui ex relata regula inter natos &c. contendit probare, quod B. Virgo tanquam maior Ioanne Baptista non ceciderit in originale, quia nemo dicitur surgere, qui non ceciderit; Verum quam rudis, & insulsa sit Bernardini de Bustis argumentatio, euincitur ad hominem, etenim si nullus dicitur surgere, qui non ceciderit, ergo cum Deo dicimus surge Domine in requiem tuā ps. 131. & Math. 9. surgens Iesus, sequebatur eum, iam Deus, & Iesus ceciderunt in aliquod peccatum, quo nihil erroneius. Item de B. Virgine canit Ecclesia illud Cant. 11. surge propera amica mea, at nemo surgit, qui non ceciderit ergo B. V. cecidit non in actuale, ergo in originale. Illud autem Math. 11. inter natos mulierum explicatur Luca 7. dico enim vobis, maior inter natos mulierum Propheta Ioanne Baptista nemo est. En Lector amans veritatis, quomodo S. Bernardinus Senensis vitatur, & præ modestia caseo alia indigniora.*

Respondso. Patum referre in primis, quod Sanctus dicit,

cat, naturalis, seu matris, nam matris sanctificatione est debita B. Virgini, ut est Mater Dei naturalis, & vera, non ficticia, phantastica, ut volebat Marcio. Sermonem de Conceptione S. Bernardini, quem in Discursu adduxi, utiq; non adduxissem, nisi vel hicemet oculis legissem attentè, imò eo sermone refert S. Bernardinus celeberrimam illam S. Anselmi auctoritatem pro Immaculata, Decens erat &c. Adde alijs etiam suorum operum locis pro Immaculata pronunciare, nam serm. 6. de festiuitatibus B. M. Virginis, aliàs 52. feria 3. post Dominicam Otiuarum de salutatione Angelica. Dicit, B. Virginem fuisse sine vx, id est, sine tyranno concupiscentiæ peccati originalis, & illud Cantic. 4. Tota pulchra es, & macula non est in Te, intelligit de macula originalis. Ecce quomodo inuenitur S. Bernardinus luce meridiana clariùs stare pro Immaculata: quod vel ipse Aduersarius etiam inuisus necesse est, fateatur, nam supra num. 27. ait pro affirmatiua stare antiquos Theologos, at S. Bernardinus de modernis est, & post ortam Controuersiam; ergo, Quod Tò remouens, sed remouere non indigeat declaratione, ex eo conuincitur; ~~non verò dicitur~~ quia aliàs S. Bernardinus sibi contradixisset, dum ex vna parte asserit, B. Virginem non cecidisse in aliquo peccato, & ex altera parte ponere videatur in illa originale per illum terminum, remouens, ergo iste terminus debet omninò explicari, & intelligi non de peccato, quod infuit, sed quod infuit licet, ut supra diximus ex S. Bonauentura. Quod autem altera explicatio adducta ex serm. 49. non sit Sancti Bernardini, sed Bernardini de Bultis, non verè asseritur ab Aduers. quia illam legi in S. Bernardino Senensi, non in Bernardino de Bultis, apud quem fortasse etiam illa regula reperitur, tanquam relaxata. An verò argumentatio Bernardini de Bultis rudis sit, & insulsa, patet ex ipsamet Aduersarij oppugnatione, quæ & longè rudior, & minime ad propositum effectum videtur. Probo sic; Nemo dicitur surgere, qui non ceciderit; hæc regula restricta est ad surgere, prout est idem in aperi-

allacæ igitur Instantiæ de Deo surgente in requiem suam, de Iesu surgente, de B. Virgine surgente è serris, vt. Coram contēderet, non sunt ad propositum, sed aerem, verberant, siota illadi litter natos. Explicatio adducta ex Luca. 7. ad Math. 11. facit pro me, quia dicitur, non surrexit maior Propheta, neque enim dicitur maior Propheta, quia plura, aut maiora fūciauerit; nam omnis prophetia de Christo est, neque est maior, id est, antiquior, ergo dicitur maior, id est, sanctior, quia Ioannes sanctificatus, est in vtero, & probabile est caruisse veniali, quia de illo canit Ecclesia, ne leui saltem maculare vitam fame posset; En Lectora mans veritatis, quomodo S. Bernardinus sic sincerè, fideliterque, latus. Indigniora, quæ dicitis, præ modestia tacere; non habes, quæ in iudicium afferas, alius, tacere minime posses, quando à Te Pontificiæ Bullæ obtinere non potuerunt, vt tacetes. Taceo ego, & alio silentio prætereo blasphemias horrendas, quas in Sanctum Franciscum Assisiensem à toto orbe Christiano adoratum, vel ipsis Christiani nominis hostibus, Turcis vel ipsis, venerabilem, à S. Patre Dominico reueritum congerit Bandellus tuus postrema sui Recolletorij Parte. Postremò in laudem Bernardini de Bultis, id solum mihi liceat, hic commemorare, quod solus, & vnus ipse tot inter egregios Negatiuæ defensores longè antè, & præuiderit, & prædixerit silentium impositum affirmatiuæ à Summis Pontificibus serm. 9. de Concept. in Proxio.

Quadragesimo secundo opponitur. S. Augustinus serm. 20. ad Fratres de Eremito. Quia verò à corruptione liberandum erat, quia remedium, idcirco pretium redemptionis incorruptum esse debebat, propterea Maria Mater electa est, & super omnes creaturas prælecta, omnibus gratijs, secundata, omni virtute, & gratia in vtero repleta, vt de mundissima Matre mundissimus filius nasceretur, & sicut filius habuit in Cælo Patrem immortalem, & æternum, sic in terra haberet Matrem omni corruptione carentem, ergo à Sanctissimo Augustino terq; quaterq; B. Virgo Maria immuis.

mundis predicatur à peccato originali in breui clausula
 verborum. *Verum ista consequentia illudoris libelli velle
 infirmant ex Augustino sententiam negantem originale in B. V.
 qua catere dicitur omni corruptione, quia Virgo ante partum,
 Virgo post partum, vt supra dixi ex S. Petro Damiano. Dicitur
 mundissima, quia ab originali mundata. Prouerb. 25. Aufer
 rubiginem de argento, et egredietur vas purissimum. Vidi Ro-
 ma in Ecclesia S. Mariae Transiberim antiquam picturam Sa-
 bea domus parvulorum B. Virginem cum his uerbis.*

Memento Genetrix salor, qui ex utero legis

Instituis maculas doceris rubiginis aufer

Argento thalamus tibi sit, quo Virgo resurgens.

Dicitur in utero repleta omni gratia, quia post animationem
 fuit sanctificata in utero ab originali. Nec valet, ergo habuit
 gratiam preservatiuam, aliter non fuisset immo gratia, nepleta;
 Dicam O ego, ergo habuit gratiam sanctificatiuam de Spiritu
 Sancto, aliter non omni gratia fuisset repleta, quod est erroneum;
 potuisse autem Virginem concipi de Spiritu Sancto, quis negat,
 nisi qui Dei immo gratiam alii finiam? Dicitur ergo plena gra-
 dia, quia ex S. Thoma 3. p. 4. q. 7. articulo 2. principio, & Caietano
 ibidem, habuit omnem gratiam, quae Matrem Dei decet. Dicit
 Augustino non desuerunt uerba ad excipiendum B. Virginem ab
 originali, sicut exceptis illis ubi uisum est, ut supra ex S. Do-
 nino om. 93.

Respondes, vel ad falsitatem, ut in hispe s. monuisti, ex
 perpetua Virginitate. Virginitas optime dicitur eius origi-
 nale in Innocentiam, & quia Augustinus uniuersaliter loqui-
 tur de omni corruptione, non est cur Adversarius, cum re-
 stringat ad incorruptionem Virginitatem, nam non nisi in-
 consequenter ad sua principia, & ad obiecta hic ab ipso
 uniuersaliter dicta restringantur; neq; enim S. Augustinus
 hic addit, incorrupta post partum, ut reuertuntur supra ex
 S. Petro Damiano, non ergo infirmatur, sed roboratur ex
 uerbis S. Augustini Negatiua, ut eius Defensores, vel in-
 scriptis confessi sunt, & mihi gratias pro edicto Discursu

retulere: quam maximas, & immortales. Deinde de B. Virgo dicitur mundissima in consensu, & non in alio, quo dicitur mundissimus filius; aliàs D. Augustinus in brevissima sententia usula verborum æquiuocasset, sed filius non dicitur mundissimus, idest, mundatus ab originali, ergo neq; Mater debet dici mundissima, idest, mundata ab originali; Unde neq; quod assertur ex inscriptione illa B. Anna facta ab aliquo. sciens pro affirmativa, neq; quod assertur ex prouerb. c. 25, aliquid habet roboris, & energie, addito præsertim, quod vbi vulgata habet, aufer rubiginem de argento, & erit vas purissimum, lectio secundum 70. Sixti V. auctoritate edita habet, peccato argentum improbatum, & mundabitur mundum totum. Ita Glossa. Denique non sufficit, vt fuerit sanctificata post animationem, vt dicatur omni gratia repleta, aliàs etiam S. Iohannes Baptista, & Hieronimas dicerentur repleti omni gratia, quia fuerunt, in vtero sanctificati, non enim potest esse certo designati, aut determinari præcisum instans, quo fuerit sanctificati, ergo. Quod si dicatur repleta omni gratia, quia habuit omnem gratiam, que decet Matrem Dei, vt docent S. Thomas, & Caesarius loco cit. ab Aduers. ergo habuit gratiam præseruatam, que maxime decet Matrem Dei, vt pluribus, & valide probatur ab Assertoribus Negatiuis, Illa consequentia, ergo B. Virgo concepta fuit de Spiritu Sancto, ex eo quod in se habuit, & potius deducta & falso, & irrationabiliter, quia inde factum constat, & Ecclesia tenet, B. Virginem habuisse patentes Iochiam, & Annam, quomodo ergo poterit in vito modicæ tunc deo, tale confici argumentum, & habuit omnem gratiam, ergo habuit gratiam sanctificatam de Spiritu Sancto? Non desuisse D. Augustino verba ad eximendam Virginem ab originali, fateor; nam plura eius loca, & verba adducuntur hoc ipsum contextantia: Istud in primis ex lib. de Natura, & Gratia contra Pelag. c. 36. excepto igitur Beata Virgine &c. que omnino debent intelligi de originali, sicut ea intellexit S. Bernardus loco cit.

ta. non 2. quiddam in contrariam dicat S. Antoninus, quia ea verba non possunt intelligi de peccato actuali, quia aliā D. Augustinus: confensisset tandem aliquando post pugnam 10. annorum cum Pelagianis, qui omnes Sacræ Scripturæ textus, & SS. PP. auctoritates adductas ab Augustino contra illos, ad probandum originale, intelligebant, & explicabant de peccato actuali, illud præsertim, *omnes in Adam peccaverunt, peccatum transiit in omnes*, toties ab Augustino contra illos inculcatum, ut textatur D. Thomas in explic. epist. S. Pauli ad Rom. ad illa verba, *peccatum transiit in omnes*.

Quadragesimo tertio opponitur. S. Petrus Damianus serm. de Assumpt. B. Virgo maculas Adæ non admittit, sed non admisisse Adæ maculas est formalissimè, non admisisse peccatum originale, quod esse Adæ maculam, nemo est, qui queat inficiari, ergo. *At Sanctus mutilatur ex verbis antecedentibus ad relata in libello, proinde perperam intellectus; qui manifestè ibi non de originali macula loquitur; sed de maculis, quæ puritati, & integritati Continentiæ aduersantur, cuiusmodi videntur esse immunditia tentationum. Quod clarissimum fit ex duobus, (inquit Cardinalis de Turrecremata p. 12. c. 115) primò ex ipsa ratione vocabuli, cum dicitur, non admittit, admittere enim, assumptionem dicit voluntariam, illud enim, quod originale habemus, non dicimur admittere, sed contrahere. Secundo patet ex hoc, quod B. Petrus, ubi præmittit illa verba, sequitur de eius conversatione, sic dicens: *Quæ est ista, quæ ascendit, sicut virgula furni ex aromatibus Myrrha, & Thuris, & universi pulveris pigmentarij, & infra; in Myrrha continentiam, in Thure deuotionem intellige, Caro enim Virginis &c.* Hac Domianus, ex quibus verbis, ex eo quod ad puritatem continentia intentionem suam resoluit, patet, quod dictum Damiani nihil inuamenti præstat aduersa parti ad propositum Conceptionis. Hac Turrecremata.*

Respondeo. Quod si Damianus loqueretur de immunditate tentationum, loqueretur utiq; de peccatis actualibus; atq;

atq; adeo per Adæ maculas, actualia peccata intelligeret, hoc non potest dici, aliis consentiret Damianus cum Pelagianis, qui per Adæ maculam peccata actualia intelligebant, quæ trahebant Posteræ ab Adâ per imitationem, nõ per propagationem, ut supra dixi ex S. Thoma, ergo S. Damianus per Adæ maculas non potest intelligere, nisi originale, ut dicitur in Discursu. Neq; vrget proprietates vocabulũ admittere, & contrahere, cum quis etiam originale habet aliquid voluntarij, aliàs non esset peccatum, nõ quia licet regulariter admittere dicatur de voluntarijs, sicut etiam facere peccatum, tamen sicut facere dicitur interdum de originali. Petri tunc sermo est de Christo Domino, qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius, ita & admittere, quãuis regulariter dicatur de actuali, nõ prohibet, quò minus possit etiam applicari originali, imò ex Salazar in suo Defensorio c. 142. fol. 396. Id nõ admittit, non solum significat Adæ maculas à Virgine Dei beneficio esse prohibitas, quibus alioquin infici deberet, sed in ipsa ius aliquod sonant, ratione cuius exempta fuerit. Deinde ex cæcitate actualium, quæ aliquis adultus nõ admittit, bene argui infantilis ætatis exorta caruisse originali, diximus supra ex regula Sancti Augustini lib. 5. contra Iulianum c. 9.

Quadragesimo quarto opponitur. S. Cyprianus Episcopus orat. de Christi Natiuitate, ait. In B. Virgine incendium originale extinctum est; & ibidem probat eam cum alijs communicare natura, non culpa, à communibus iniurijs fuisse immunem. *At sermo iste non est Cypriani, inquit Sybuius 3. p. q. 27. art. 2. sed alterius Authæris apud Cyprianum, inquit Vasq. 1. p. d. 117. c. 32. 33. Sanctus verò Cyprianus teste D. Augustino lib. 2. contra Iulianum c. 10. solius Christi propagat Immunizatem ab originali.*

Respondeo. Eum sermonem tamquam Cypriani recipi à quamplurimis Negatoz sententiæ Defensoribus, à Doctoribus Parisiensibus in Glossa ordinaria ad Rom. 5. à Baronio

nio an Dominus 261. n. 46. ab Episcopo Acernensi. c. 16. foli. 208. n. 5. à Salazario in suo Defens. c. 142. foli. 394. imò & à Defensoribus Affirmatiuz, qui tamen volunt Cyprianum loqui de tempore Conceptionis adiuuz, quod bene, & erudite refellit Acernen. ubi supra; sed siue sit Cypriani, siue alterius viri Docti, & Sancti, qui floruerit tempore Cypriani, adducta verba eandem habent auctoritatem, & pondus. Neq; virget, quod D. Cyprianus teste D. Augustino solius Christi propugnauerit immunitatem ab originali, nam immunitas, quæ solius est Christi, est immunitas petita ex vi, & modo naturalis generationis sine viri semine, at immunitas B. Virginis ab originali est immunitas ex speciali gratia, & privilegio.

Quadragesimo quinto opponitur S. Epiphanius serm. de laudibus B. M. Virginis ait. Iuuenca est, quæ iugum nunquã experta est, quæ genuit vitulum, idest, Christum. Ovis est Immaculata, quæ genuit Agnum Christum &c. sed B. Virginem esse iuuenecam, quæ nunquam sit iugum experta, significat B. Virginem nunquam contraxisse peccatum originale, ergo: *At Sanctus non conceptus ab de tempore Conceptionis passiva B. Virginis, quo tempore fuit filia Adæ, sed de tempore Conceptus, & partus Christi, prout fuit Mater Dei, semper Virgo, nunquam subiuga, seu viri potestate, vnde sic dicit Sanctus, Deipara existis, quæ sola solius Dei unigenitum filium genuisti, ovis immaculata, quæ peperit Agnum Christum.*

Respondeo: Verba Epiphani; pro Immaculata Conceptione afferunt Salazar in suo Defens. c. 142. fol. 398. Episcopus Acernen. in suo Tract. c. 17. n. 15. & quidem altè retinendum est, quod supra dixi, privilegio attributa B. Virgini tempore Cõceptionis adiuuz retrotraheadã esse ad tempus Conceptionis passiuæ, quo etiã tempore fuit Mater Dei, quamvis simul Adæ filia, vt supra vidimus ex S. Petro Chryologo, & ex S. Antonino. Quod neq; potest ab Adversario inficiari, qui B. Virgini concedit sanctificationem in utero, atq; adeo antè Conceptionem adiuuz, & ex cõ-

muu.

muni omnium sensu etiam in Natiuitate conceditur illi immunitas ab originali, non alio titulo, quia & in utero, & dum nascebatur, erat Mater Dei. Adde quod ex perpetua Virginitate validè inferitur Innocentia originalis ex Auctoritate S. Augustini, & Thomæ.

Quadragesimo Sexto opponitur. B. Amedeus Lausanensis Episcopus hom. 7. de Laudibus B. Mariæ Virg. vbi loquens de supernis ciuibus B. Mariam in Cælorum sublimia excipientibus, ait; mirantur illi animam meriti singularis exutam æterna labe nullam carnis, aut sæculi maculam habere, mirantur exutam artibus gratia totius paritatis candere, sed B. Virginem fuisse exutam æterna labe, est caruisse peccato originali, sicuti nullam carnis habuisse maculam, est caruisse peccato actuali, ergò. *At Sanctus mutilatur ex verbis immediatè sequentibus ad relata in libello, proinde perperam intellectus, qui manifestè; quid Angeli laudent ibi, quid de Dominus ipse predicet de B. Virgine, explicat; quia sic dicit, quid enim primum laudent in ea integritatem, au humilitatem; Prudentiam au Caritatem; robur mentis, an longanimitatem; honorem Matris, an Partus Natiuitatem? sed virtus integra, & plena gratia magis in illa laudatur. Vnde Dominus assistens egressè de corpore, ita predicat laudes eius. Tota pulchra es Mater mea, & macula non est in Te tota, ait, pulchra es, pulchra in cogitata, pulchra in verbo, pulchra in actu, pulchra ab ortu, usq; ad finem, pulchra in conceptu Virgineo, pulchra in partu Divino, pulchra in rubore passionis mee, pulchra in insigni candore resurrectionis; Hæc ille. Quid de Conceptione passiva Virginis? nihil pulchri laudari à Domino refert.*

Respondeo: in primis B. Amedeum notabiliter ab Aduers. detruncari; & mutilari ex antecedentibus verbis ad relata in obiectione; nam sic dicit B. Amedeus immediatè antea; *Hæc morte gloriosa migravit, si transitum ad vitam, mortem licet nominare; Iudæ ut verum fatear vita est, vbi sola mors moritur, vbi corpus mortis exiit, vbi vita carnis præquies defuncta, sanctorum multiplici in partibus aservatur, ut*

non vita, cum itur ad fontem vite, & vita aeterna, & vita peti
peti meatu habuitur. Hoc haustu indefectiuo autē decessum pra-
uenia est. Mater Kergo, ne transitu in ipso, vel tenuissimo mortis
gustu tangētur; egrediens itaq; vidit vitam, ne mortem vi-
deret; vidit filium, ne carnis abscessu doleret; Enadens ergo li-
bera in tam felicissima visione, & posita optato vultu Dei, ve-
nerandos ciues Cali in sui obsequio, & deductione paratos im-
uenit. Mirantur &c. ex quibus verbis antecedentibus ad
setara, quia B. Virgo eximitur a lege mortis cum dolore,
quā culpa peccati originalis, exempta quoque denotatur
a peccato, & culpa originali per B. Amadolum.

Quod si dicas: Non teneri te ad referenda anteceden-
tia haec verba, quia alioquin integram columnam, aut pa-
ginam teneretur quis adducere, dum Sancti, aut Doctoris,
alicuius mens est referenda. Hoc ipsum est, quod ego te-
neor, & possum merito respondere contra te, qui toties in-
culeas a me defloratos, & mutilatos SS. PP. adduxisse, quā
integras eorum paginas, aut columnas non adduxi. Quid
quod in antea aduersi, telaris semel, & iterum Imma-
culata Conceptio commendatur, & Aduersarius dissimu-
lar inachigere, ut bene arguas nam & B. Virginem fore ple-
nam gratia, & totam esse pulchram, importare Immacu-
latam eius Conceptionem, docent omnes tenentes Negati-
uam nā esse gratia plenam, denotare, Virginem caruisse ori-
ginali, docet Bellarm. in Doctrina Christiana de Pueris ad-
discenda ex mandato Glementis Papae VIII. & totam esse
pulchram, quia caret originali, habetur in officio Concep-
tionis concessa P. Franciscanis a Pio Papa V.

Quadragesimo septimo opponitur: & Thomasius dicit
art. 3. ad 3. ait: Puritas intenditur per recessum a contra-
rio, & ideo potest aliquid creatum inueniri, quoniam pur-
ritas esse potest in rebus creatis, & nulla contagione pec-
cati inquinatum sit, & talis fuit Puritas B. Virginis, quā
peccato originali, & a quali Immaculata fuit, fuit autem sub
Deo, in quantum erat in ea potentia ad peccandum. Et si

Auctor libelli attendisset mentem S. Thomae loca citata que est pro
tempore Conceptionis abstracta B. Virginis, ut constat ex articuli
tis. Et argumento 3. procul dubio S. Thomam non recansuisse
pro opinione Negativa, ut advertunt Cardinalis Caietanus in
opusculo de Concept. B. M. Virginis c. 4. §. cum igitur, & Cardi-
nalis de Turrecremata p. 12. c. 13. Audiat tamen Bartholomeus
de Spina S. Ap. Palaeij Magistrum tract. de Vniuers. Hum. Geni
Corrupt. p. 6. c. 5. Inducunt, aient quoniam S. Thomam in 1. d. 44. q.
vniuers. ar. 3. B. Virgo fuit immunis a peccato originali; & a
peccato actuali; super qua verbo miseri garrientes facilius ma-
gnum festum, sed quod in libello conueniendum dicitur; quod
immunis secundum proprietatem vocabuli; & secundum Con-
nitas significat liberum ab onere; unde immunis a peccato est
ille, qui est liberatus a peccato, vel quod habuit; vel quod ma-
nus est habere, non enim lapsi dicuntur a peccato immunis habet
autem omnis homo, dum concipitur duplex omnis peccati; nam
liber, inquam; & formis; & quia B. Virgo fuit a macula in vter-
o libe-ata, id est dicit S. Thomas 1. q. 27. q. 2. quod in se ipso
fuit immunis a peccato originali; quia videlicet fuit liberata
a macula, sed quia non erat totaliter liberata a fonte, non fuit
dum immunis omnimoda peccato originali, quantum ad factum est
factum, sed hoc munus obtinuit in Conceptione Christi, quando
facta est Mater Dei, & quia D. Thomas in loco allegato loquitur
batur de B. Virgine, in quantum ex hoc erat Mater Dei, habet
ita dignitas infinitam, & non potest quod tali hac fieri. Et
aliquid dignitas, id est dicens, quod fuerit immunis ab omni pec-
cato, loquitur de ea pro tempore, quo erat Mater Dei. Quare
S. Thomam 3. d. 1. q. 2. Respondeo, inquit, quod
duplex est sanctificatio. B. V. primis; quia in utero facta fuit
fuit, secunda in Conceptione Sabaoth; in prima secundum quod
omnino ab omnibus conetur a peccato originali quantum
ad maculam, & reatum purgata fuit. In secunda vero, in
sanctificatione essentialiter ille fomes subterfusus est. *Itaque, uni veritate
conformis videlicet Spinae Auctoris libelli.*

Respondeo. Neque ex titulo Aricali, neque ex argumentis

tertio colligi vltro modo D. Thomam loqui pro tempore
 Conceptionis actiuz, nam titulus Articuli est, *an Deus possit
 facere rem meliorem humanitate Christi*; Argumentum
 tertium probat, *quod neq; B. Virgine possit fieri aliquid melius,
 quia est preparata in Matrem Christi*, an ergo ex tali titulo,
 an ex tali argumento, possit colligi, S. Thomam loqui pro
 tempore Conceptionis actiuz, iudicent viri docti, neque enim
 pro tempore Conceptionis actiuz est, preparata Mater, sed
 ab eterno, vt S. Chrysologus, & Antoninus apertè fate-
 cur, & omnes schola Theologica pro indubitato supponit.
 Sed dato, & non concessio, quod D. Thomas pro tali tem-
 pore loquatur, tale Priuilegium Immunitatis ab origina-
 li retrotrahendum esse ad tempus Conceptionis passiuæ,
 supra sepius probauimus, quod & confirmo ex auctoritate Sã-
 sti Doctoris, qui non solum ex loco tribuit B. Virgini
 Immunitatem ab originali, sed etiam immunitatem ab
 actuali; ac quis dicat, B. Virginem fuisse immunem à pec-
 cato actuali tempore Conceptionis passiuæ tantum? Deinde
 audi, quomodo arguit impugnet, imò & mordcat Cachati-
 nus Bartholomæum illum, quom tã magni facit,
 tam gloriose adducit, & cuius verba tanquam Apollinis
 Pythij oracula reuereris. Nam in tract. pro Immaculata
 Concept. ad Synodum Tridentinã per. versus finem ad cõ-
 plementam cuiusdam gratis in eum Inuectiuæ ait. *Isti Spi-
 ritus sibi merito hæc accerserunt, qui seis illis virulentis aculeis,
 & punctantibus, quibus speciosa, ac pretiosa (quod in eis fuit)
 fadarunt, & lacerarunt, profectò adhuc longe duriora, quam
 sepe puto, ac inuicem mererentur, quid enim ab istis Spi-
 ritibus ex omni parte iste sudor, quem in profatione ex illorum ser-
 ptis produximus, &c. & paulo ante. Quid poterat dici ab istis
 Spiritibus, quid inuicem?*

Sed in præxi videmus quanti valeat Bartholomæus in-
 ius, quæ ex ipso hic obijciuntur. Ats primò illum intracta-
 tu de G. nerali Hum. Genris Corrupt. asserere, proprie-
 tam vocabuli, immunitatis, ne tantam illis d. Canonibus, ac in-

Tractatu de Veritate Conceptionis sub nomine Cardinalis
 de Tursecremata, proprietatem eius vocabuli affectit idem
 Spina petendam esse à Grammaticis: sed siue à Gramma-
 ticis, siue à Canonis: eius vocabuli proprietatem petatur,
 nequequam sibi proficit Bartholomæus; nam si Gramma-
 ticos, & probatos latinæ linguæ Aucthores consulimus, in-
 uenimus immune idem esse, ac nunquam onus subiisse. Ita
 Ouid. 5. Metham. Nullum passa iugum, caruiq; immunis
 aratri; & Virgilius lib. 5. Æneidos. Adspice Urbem,
 Immanem taoti Belli atq; impune quorundam. Apud Hora-
 tium idem est immune, ac innocuum. Lib. 3. Ode. 13. In-
 aruæ aram si terigit manus. Si Verò Canonitas consola-
 mus; immunis est, qui liber est ab onere, vel quod habuit,
 vel quod habere potuit; faretur Spina, cum ergo B. Virgo
 licet non habuerit, habere potuerit originale; quia triabit
 debitum, illud contrahendi, idem vocabuli proprietatem af-
 fectit Immunitatem Conceptionis, præterea pluri-
 bus communis Scholæ, & per Aduersarij. 44. Christus
 Dominus dicitur immunis à peccato originali, & tamen
 illud nec habuit, nec habere potuit. Verum si Spina Calapi-
 num consuleret, inueniret, immunem illum dici, qui est
 liber ab officio, vel ab onere publico, quod vel ætate, vel
 aliquo priuilegio prætare non tenetur. Cicero orat. 3. in
 Verrem, atq; ad eum immunem idem esse, ac priuilegitum.
 Si ergo per D. Thomam B. Virgo est immunis ab originali,
 (vix; ratione alicuius Priuilegij) ab originali libera est, &
 exempta.

Ais secundo, Bartholomæum de Spina in Tractu de Ge-
 nerali Corrupt. Hum. generis asserere, D. Thomam loqui de
 B. Virgine pro tempore Conceptionis ætate. At in tract. de
 Verit. Conceptionis sub nomine Tursecremate dicit, S.
 Thomam ibi loqui pro tempore sanctificationis in vitro,
 tunc enim fuit immunis, id est mundata, & purgata ab ori-
 ginali, quod etiam ipse confirmat, addit etiam alia verba,
 que habet S. Thomas in 3. d. 2. q. 2. etiam de corpore. In
 quo

Respondet seculo 10. me iuvenile verba citata Idiota, ubi dicitur, eum floruisse anno Domini 902. ex Bellarmino, non adno 900. Quare secunda impressio Parisiensis, que ab Aduers. dicitur esse anni 1644 (& reperitur esse anni 1619. in Bibliotheca Collegij Neapolitani Societatis Iesu) quia fuit post obitum Bellarmini, qui contigit anno Domini 1621. ex Alegambe. descriptio Societatis Iesu, mihi valde dubia redditur. sed et si Bellarmini, quid inde? Aduersarius in primis truncatè affert verba Bellarmini, qui in ea editione secunda Parisiensis, dicit, quod ignoratur, quo tempore Idiota floruerit, & potest addit, illum fuisse longè posteriorem, sed ibidem illum enumerat inter scriptores an. 1305. ex quibus patet, adhuc bene stare, Idiota[m] fuisse antiquissimum, atquã dicit vel antè ortam Controuersiam, vbi multo iam nascente Controuersia floruisse.

Qua ad Reges non opponitur: dicitur pater eius, *Leoneus Ropherson Cardinalis, & Thomas de Villanova, & Cabrinus Tagonum Principem de Arca, quibus non sunt prodestres malis sectis, sed ob eam Controuersiam, proit. Au. li. d. 11. & 3. ad solutionem ubi loquitur de illis dicit. B. autem Laurentio Iustiniano, qui floruit anno 1490, tempore Concilij Tridentini, Conceptio[m] & immaculata[m] suam. 1637. 1779. obitu[m] eius est postmodum contraria, & fœditas dicitur lib. de Hæreticis. 7. lib. de Deo ab e. in 24. ibi 1813 non est in 1813.*

Respondeo. Duos, vel tres SS. PP. relativos, & comparatos ad quos addi uero in Disputa. Theologico gaudeo est. & in verum est, quod pater eius, in hoc opere, ubi quoque verissimum est, paucos pro nullis reputari, & 14 planum est, in idem parson aut horum quos addit, esse ex antiquis, qui antè ortam Controuersiam floruerunt. Deinde idè à me dicit, Antiquis solammodo relativos, ut ostenderem testes à me, additos, vacuos esse passione, aut odio, & iudeo partium alienos, non aliquo gratia, aut favore fuisse permotos, ut itarent pro immaculata, arg. hoc de sanctissimis viris *Thoma Villanova, Cabrinus & alii.*

nonizatis, & Ioanne Baptista Mercure, neoteric, & publi-
 bili, a fama sanctissimo y nephas est suspicari, ideo nil mi-
 rum, si fuerit in inter antiquos enumerati, ac recensiti. Vidi
 alia loca B. Leon. lustin. quae ad uonobis sit, tanquam con-
 traria. At illa uere esse contraria Doctrinae, quam ex eo de-
 adduxi in Discursu, quod ad deatiffima M. ubi qui uelit
 sanctissimi iura, ac sapientissimi uim, uirum de iocq. sta-
 tia, & conerarietate Doctrinae carperet, & fugillat. Illi fa-
 dient Harectici doctrinam S. P. P. simoniarum, & Catholicis
 eos argutebatur iniquis Doctrina, & inconstans. p. 209 v
 - Qui quagesimo opponitur *Manifestatione Sanctae Brigittae*
Reuelationes, & eadem quae pars atque rfa suppressit Cardinalis de
Turrecremata explanationes, & defensiones praestulit, & quarum
idcirco dicitur Reuelationes super rubricis Concilii Basilien. i. q. 1.
Summis Pontificibus approbata, & dicitur quia Gregorius XV. &
Alex. in Breuibus Philippum IV. Regem Catholicum sic dicit, Non
uolens ueritas Topicae Reuelationis huius tanti mysterii penetratis
paroscere, & Agitur, & feditur nec in Briggita, eorum mysteri-
um, & inuestigare uoluerunt, quia in uenerunt idem sonentem, & dicitur
 Respondeo. In tomo Reuelationum Sanctae Brigittae,
 quem habeo praesentibus, editionis Romanae an. 1606. re-
 periri explanationes, & Defensiones Ioannis Cardinalis de
 Turrecremata; quo igitur fundamento dicat Aduersus fuisse
 suppressas a parte aducta, iudicent uiri docti. Verba
 Gregorii XV. non pugnant cum ualerio, postquam de hoc
 mysterio Sanctae Brigittae, S. Elisabethae, & alius Sanctis se-
 uentibus, de quibus Armandus Carium, Seraphicus, & Bernardus
 dicitur de Ductis formis, p. 3. nam aliud esse non potest, quod
 Reuelationis, aliud est, non potest fecisse alicui Sanctae, sicut
 aliud est, non potest fecisse penetratis, & fecisse, quia, & dicitur
 nra arcana annexa, & sonantia cum hoc mysterio, aliud est
 hoc mysterium, ut cum Deo non euclat, aliud est non potest
 fecisse explicite, aliud est implicite, & c. qui uoluerunt in
 Scripturis, medijs uerbis, & S. Basilis non contineri.

Quia

Quinquagesimo primo opponitur. *Mitto adhuc P.P. relictos in Mensis Græcorum; quia eorum exemplaria in impressa eorum non ponitur; nihilominus se eorum dicta in libella accurate perpenduntur; sed nihil explicite in illis pro Conceptione sufficit. B. P. hinc inuentione, quod facile non explicatur.*

Respondet. Me iam amico Dilectus meus inuentione non omnia SS. PP. testimonia adducturum, quæ essent explicite, & in terminis formalibus pro Immaculata, sed quædam implicite, & æquiualeuter, quædam explicite. Nihil ergo urget, quod Aduersi iobiscum nihil explicite inueniant in Mensis Græcis pro Immaculata. Sufficit enim si inueniantur æquiualeuter, & per bonas consequentias deducta ad præsentia quam plurima.

Quinquagesimo secundo opponitur. *Doles tandem legisse n. 140. Opinionem affirmatiuam originali in B. Virgine purgi, ut hæresim in laxiori significatione, à viro tamen docto. Et sic n. 141. describit, ut hostes B. Virginis. Auctores mundatæ Conceptionis contra pot. Pontificis Bullas, quibus sancitur, ne aliquo modo tangant affirmatiuam opinionem, qui negatiuam præpugnant.*

Respondet. Non possum non valde mirari, quod Aduersarius dolens, & conquisitor purgi à me affirmatiuam, & hæresim in laxiori significatione, quid est hæresis in laxiori significatione? Consultamus Calepinum, inueniemus, hæresim in laxiori significatione, nihil aliud importare, quam opinionem? Doles igitur, affirmatiuam à me appellari opinionem, quomodo ipse eam appellat, quomodo vis vocari? Doce? & dicam tunc Doctore libentissime. Quod Pontificis Bullæ, opinionem affirmatiuam, sed opinionem contrariam, passim appellant. Auctores mundatæ Conceptionis, hostes B. V. à me appellari, immerito conuinceris. Refero plures Auctores, qui dicunt Scorum pro Immaculata Conceptione pugnatum, solitum fuisse B. Virginem illis verbis apprecari.

Digne me, laudare. De K. h. h. h. h. h.

Da mihi virtutem, contra hostes tuos.

At horum hottium nomine venire Auctores mundatæ Conceptionis, nec ego dico, neq; Scotus, neq; Auctores, qui Scotum referunt, affirmant. Hostes sunt Hæretici Albigenſes, qui B. Virginem peccatricem blasphemabant; hostes sunt Lutherus, Sarcenius, & alij Catholicæ fidei peltes, quos Scotus præueniens simul, ac Immaculatam Conceptionem defendit, impugnat.

Quinquagesimo tertio opponitur. *Tenebatur Auctor libelli inscriptionem sepulchri Scoti dimittere, melius latine dixilles omittes sicut & illam de Statua Virginis caput Scoto inclinantis ad vitandum ea, quæ scandalum possant parere apud legentes libellum.*

Respondeo. Quod eum inscriptio illa ad Scoti sepulchrum maxime conducatur ad probandum, aperte Scotum, & sine vlla formidine stetit pro negatiua, non pro affirmatiua, pro qua illum citant Bandellus in Recollectorio, & Caiet. in opusculo, inscriptio illa non erat omittenda; sicut neq; narratio illa de Statua B. Virginis caput Scoto inclinantis, cum inde colligatur B. Virgini magis acceptam esse negatiuam, quam affirmatiuam; qua in narratione si alius quis est error, non mihi Auctores referenti, sed ipsis Auctoribus est imputandus, qui factum referunt; & quidem scandala orti in Populo Christiano ex assertione affirmatiua, non ex probationibus negatiua, habes apud Greg. XV. in Bulla Sanctissimus, & tam clare apud omnes constat, vt probatione non indigeat, neq; enim opus est accenso lumine ad videndum Solem.

Quinquagesimo quarto opponitur. *Ex allatis iam Doctus, & Pius Lector amans veritatis intelliget, primo non esse omnino luce clariora testimonia tanta Sanctorum, qui vno corde credant, vna lingua facentur, à generali humani generis clade ereptam sui s. B. Virginem, ac Sanctissimam PP. suffragijs diuina Causam defensam, vt vult Auctor libelli n. 100. quoniam manibus contrectatis illorum dicta partim deprauata, partim si-*

Etia, partim de Conceptione Virginis ætterna, partim de Incorporatione Virginali, partim esse de actuali; & si per consequentias non banas, salua pace, ad Conceptionem passivam Virginis, eiusdemq; immunitatem extorta, excusandum tamen libelli Auctorem, quod & bona fide descripserit, ex negativa opinionis male impressis Auctoribus.

Respondeo. Ex allatis respõsionibus ad obiecta magis, ac magis roborata esse, atq; firmata, quæ dixi in Discursu nu. 110. & verè per veras consequentias adducta testimonia tanta Sanctorum pro Immaculata. Piam Causam à sanctissimis, & doctissimis tot viris esse defensam. Quid me excusas, post tot vicibus repetitas accusationes? quando spreto Christi Domini præcepto de fraterna correctione, prius adisti Ecclesiam, quam me convenires? Quo fine tam sæpè repetere, & intercalare, salua pace, salua pace, dñi semina tanta iacis discordiarum, rixarum, dissensionum affirmatiuam, propugando? si Pontificia decreta de imposto tibi silentio seruasses, tunc enim verò pacis, & Veritatis amator deprehenderis; quales agnosco reliquos doctissimos, ac modestissimos Patres tui Ordinis silentium seruantes. Quid? si me excusas, quod bona fide adductas sententias adduxerim ex male impressis Auctoribus negatiuæ, quare me impetiscur, potius male impressos Auctores non reprehendis, non accusas? Cogitasti, opinor, hominem impetere in facultate Theologica abecedarium, in præsentì Controuersia minime versatum? Ità est sanè, sed qui infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia, dedit mihi in præsentì, quid responderem, non quidem nouis obiectiõibus eius, (nihil enim noui afferi) sed antiquis iam, & decantatis, quorum solutio passim apud Auctores negatiuæ perscripta legitur, passim præ manibus teritur eruditorum.

Quinquagesimo quinto opponitur. *Intelligo secundè opinionem Immaculate Conceptionis valde infirmari ex dictis SS. non sincere relatis ab Auctore libelli. Nec mihi hoc nouum est, quandoquidem in Concilio Basiliensi dicta SS. pro Immaculata,*

ta, non referrebantur sincerè, unde Cardinalis de Turrecremata à Sacro Concilio institutus relator SS. PP. pro Veris. Concepte. B. M. V. p. 1. c. 8. admirari, inquit, non sufficio, quare ex Adverso, tam frequens fit mutatio verborum in dictis Sanctorum & c. 5. plane si, (ut ait Hier. in epist. ad Paulinū) Turpe est, scripturam repugnantem ad alium sensum trahere, turpins videtur esse, & colligitur ex dictis 6. Synodi contra Macharium dicta SS. studiosè corrumpere; littera Augustini plena, & vera, talis est; Hac ille.

Respondeo; Quod eū apertè ostensū sit, dicta SS. PP. sincerè esse relata ab Auctore libelli, vires ingentes sumit negatina, eiq; magna fit probabilitatis accessio ex solutis obiectionibus Aduersariorum, quorum vilitatunv morem esse, PP. deflorare, & detruncare fallius est Catharinus vbi supra, qui eū antea pro affirmatiua pugnasset, Palinodiam se canere, ingenue proficetur Disp. pro Immaculata Conceptione ad Tridentinam Synodam fol. 104. vbi etiam dicit, quod si Turrecremata nunc videret Ecclesie cultum erga Immaculatam, Palinodiam, & ipse caneret eū alijs multis, quare & in Tract. de Immaculata Conceptione ferriò clamat contra asseveratos affirmatiuz. Quid scidius, quā Sanctos Patres detruncare, dicta eorum deflorare, & post hæc illa in argumentum assumere?

Quinquagesimo sexto opponitur. Tertio intelligit SS. PP. ferè omnes communiter stare pro mundata Conceptione, unde S. Bonau. 1. 3. d. 3. art. 1. q. 2. dicit eam esse securiorem, quia magis conuenit fidei pietati, & SS. auctoritati; quare relati SS. PP. quos vidimus deprauatos, perperam intellectos in libello si sincerè adducantur, emundatam Virginis Conceptionem euidenter fatentur. Hinc factum est in Concilio Basiliensi, quod Dominicanis suam de originali in Virgine, prout filia Adæ, opinionem propugnantibus, dictis SS. innixis, PP. Concilij post depositum Eugenium IV. ses. 34. cuius partes sequebantur Dominiani, de finire contrariam opinionem tanquam Piam, conformam sacre scripturæ, cultui Ecclesiastico, nulla SS. in eo decre-

se facta mentione. Nec mirum, quia si qua SS. dicta pro I. C. Beatae Mariae Virginis pars aduersa in medium protulit, fuere omnino à Dominicæ soluta, explicata, & plura, ut non sine re relata, ut videre est in Cardinali de Turrecremata p. 12 c. 4. & seq. è contrà verò in Concilio Viennen. sub Clemente V. opinionem, quæ dicit, tam paruulis, quàm adultis conferri in Baptismo informantem gratiam, & virtutes tanquam probabiliorum, & dictis SS. & moderniorum Theologorum magis consonam sacro approbante Concilio Patres duxerunt eligendam; ubi sancti resident, residet Spiritus Sanctus, quia verò Spiritus Sanctus post ortum schisma in Concilio Basiliensi, ac depositum Christi Vicarium recesserat ab eis, nec sanctorum scripta inueniunt, quibus consonam assererent opinionem I. C. tale ergo decretum est schismaticum, & nullius inanis.

Respondeo. Quod Doctus Ormazza prolog. 3. in Cantica, dicit, & fusè probat, nullum esse antiquum Patrem, qui expressè, & formaliter teneat Affirmatiuam. Patres numero 15. adductos à Caetano in opusculo tanquam ficti, vel fictè adductos, probat Marraccius in Libello fides Caiciana. Nullum ex antiquis, qui pro affirmatiua adducuntur, esse, qui nobis, beneficio congruæ explanationis non-assistat, eo quod solum negauerint sanctificationem ante animationem, probat Episcopus Plasentinus in suo Propug. fol. 157, n. 202. quod præsertim verificatur de S. Bonaventura loco cit. alijs sibi contradixisset, quia alijs suæ doctrinæ locis Immaculatam Conceptionem manifestè deprecatur. Dominicanos adhæsisse Eugenio non diffiteor, sed Franciscanos, aliosq; sacrorum ordinum Religiosos eidem adhæsisse, haud dubium est; quare PP. Concilij Basilien. non odio aliquo, aut passione vlla aduersus Dominicanos tanquam partiales Eugenij Decretum illud ediderunt, ut videtur Aduers. supponere. Quod verò in eo Decreto non fiat expressa mentio SS. Patrum, non probat, eorum authoritates in eo Concilio non fuisse ponderatas. cum enim ab illis Patribus negatiua dicatur Pia, sacræ scripturæ consona.

sona, & cultui Ecclesiastico, per consequens asseritur consona dictis SS. PP. qui à Pietate, à Sacra Scriptura, à culeu Ecclesiastico non dissonant, aut discordes vnquam sunt; & sanè illud Decretum, licet fuerit editum tempore schismatis, non tamen in eo edendo vllum fuit schisma, vt probant Gabriel in 3. & Suarez 3.p. imò Antonius Calderon in suo libello contra libellatores ostendit fàse, omnia, quæ in eo decreto sancita sunt, fore deindè à diuersis Summis Pontificibus progressu temporis stabilita, & confirmata; & licet successores Eugenij IV. illud Concilium reprobauerint quò ad decreta de moribus, & reformatione Cleri Romani, non tamen illud reprobauerunt quò ad hoc dogma de Immaculata. Imò quia probabilis sententia est, Patres in Concilio, eo quod Vniuersam Ecclesiam repræsentent, habere Votum decisivum, maximè si agant iuxtà instructionem datam Legato à latere Summi Pontificis, PP. Concilij Basilienfis, sequentes instructionem de Pia sent. definienda, quam adfuisse textatur Gabriel vbi supra, arbitrati sunt, articulum fidei condere; hunc est, vt Tridentinum huic decreto reipsa maximè fauens in generali decreto de peccato originali in omnes homines transfuso declarauerit, non esse sùz intentionis comprehendere Beatam, & Immaculatam Dei Genitricem Virginem Mariam. Videat Aduers. quid fusè in hac re dicat Propug. Theol. fol. 326. à nu. 80. vsq; ad nu. 89. & fiet doctior.

Interim audiat de Còcilio Basilienfi Catharini iudiciù. Nò est exiltimādū, nisi ab ijs, qui prauè affecti fuerint; eos talis siue Còcilij, siue Congregationis viros (fuit enim Conciliū legitimum ab initio) qui cū magna discussione, maturoque tractatu rem tanti momenti definiuerunt, eosq; mē e, ità exccatos, vt nò viderint contra fidei fundamenta se definire, aut si viderint, voluisse nihilominus fidem euertere. Deniq; illud item animaduertendum, & si non fuerit eo tempore auctoritas Synodi, erat tamen auctoritas virorum Doctorum, ac sapientum. Nec parui est momenti Concilium

illud, (quo ad hanc determinationem attinet) à nonnullis Nationibus esse receptum, quodq; magnopere est considerandum non reclamante Summo Pontifice, & Sede Apostolica minimè reprobante. At istud fieri omninò etiam expressissima sententia debuisse, si contrà fidei fundamenta determinatio illa, ut isti arrogantiſſimè iactant, militasset, præsertim verò, quod tunc legitimum habebatur Concilium, & iam notum erat plausibilem esse omni Populo illam determinationem pro honore Sanctissimæ Dei Matris.

Et quidem in asserenda, seu tribuenda Immunitate ab originali B. Virgini Basilienſe Concilium in principio legitimum seruavit adamuſſim stylum, & institutum legitimorum Generalium Conciliorum, quæ semper vigente aliqua Controuersia in Ecclesia Dei diuersarum opinionum contrarietate, & dissidio ventilata, eam tandem partem definiendam esse censuerunt, quæ tribuebat, non quæ adimebat aliquid dignitatis, & honoris Deo, Christo Domino, Beatissimæ Virgini, Sanctisq; in Cælo Regnantibus, patet Inductione.

Ademerunt aliqui filio Dei Diuinitatem; hanc esse tribuendam, & asserendam definiuit Concilium Nicænum primum. Ademerunt alij Spiritui Sancto Diuinitatem; hanc esse eidem Spiritui Sancto tribuendam definiuit Concilium Constantinopolitanum primum. Ademit Nestorius B. Virgini Dei Maternitatem, hanc esse tribuendam, definiuit Concilium Ephesinum. Ademit Euryches vnam ex duabus, quæ sunt in Christo Domino, Naturam; hanc esse ponendam, & adstruendam definiuit Concilium Chalcedonense. Vnam esse in Christo Domino tantummodo Voluntatem, vulgauerunt Monothelitz, at duas esse ponendas, & adstruendas sexta Synodus definiuit. Sacris Imaginibus Christi Domini, & Sanctorum, cultum, & adorationem ademerunt Iconoclastæ, sed hæc esse deferenda, & tribuenda, definiuit Concilium Nicænum secundum.

Adc.

Ademerunt Nonnulli Corpori Christi Domini festum;
At hoc esse celebrandum Viennense Concilium definiuit.

Ademerunt alij priuilegium Incinerationis B. Virginis,
At hoc esse tribuendum Ecclesia Dei pro comperto habet.

Ademerunt aliqui quamuis sapientia iuxta, ac sanctitate
insignes viri Immunitatem a venialibus toto vitæ suæ
tempore B. Virginis; At hanc esse tribuendam speciall Dei
Priuilegio Concilium Tridentinum definiuit.

Adimentibus ergo nonnullis immunitatem ab originali B.
Virginis tempore Concilij Basiliensis in principio legitimam,
eam esse tribuendam, & asserendam in contradictorio iudicio
idem Basiliense Concilium definiuit, tanquam Piani,
consonam cultui Ecclesiastico, fidei Catholice, rectæ rationi,
& Sacræ Scripturæ, atq; ita stylo, & Instituto Generalium,
& legitimorum Conciliorum sese adanussim conformauit.

Quinquagesimo septimo opponitur. *Quinam fuerint
moderati Theologi, quibus adhesit Viennense Concilium, intelligit
per quatuordecim (ut inquit Ioan. Andreas in Glossa) Magister
sententiarum, qui Concilium præcessit 137. annis. Alexander
de Ales, Albertus Magnus, S. Thomas, S. Bonaventura, qui se-
vè 80. vel septuaginta annis præcesserunt. Et quod amplius hic
immoramur, ait Turcremata p 7. c. 3. nunquid hodie nã dicit
(id est ego ipse repeto) in Ecclesia, & in schola Theologiæ anti-
qui Doctores, ut Magister sententiarum, Alexander de Ales,
Albertus Magnus, S. Thomas, S. Bonav. pro eorum summa sa-
pientia, & securitate doctrinæ præ ceteris modernis amplius,
& venerationi, & auctoritati habentur? Et quæ sit. Hæc illi.
Quare si teste Zozimo Papa contr. 25. q. 1. apud nos enim in-
concussis radicibus diuit antiquitas, dum relati sapientissimi
sanctissimiq; Theologi, quos longæante præmortuos, Concilium
modernos aspellat, adhuc viuant in suis discipulis; proinde
semper moderni sunt, consulamus in materia de Conceptu B. Ma-
rie V. cum ijs scientiores, sanctiores, modernos Theologos forte
non habeat Auctor libelli n. 174. Videbimusq; an Conceptu B.
V. fuerit Immaculata, an Emaculata.*

Re-

Respondeo: Modernos Theologos; quibus adhæsit Vien.
 Conciliū, fuisse iam adductos. & præmortuos ad Cōcilium,
 non dubito; an verò Concilium illis solummodo adhære-
 rit, an etiam alijs tunc viuentibus, & habentibus fortasse
 votum decisiuum Summi Pontificis concessu, quo funda-
 mento poterit Aduersarius inficiari, quando S. Augustinus
 lib. 1. contra Iulianum circa medium, non solum præmor-
 tuos SS. PP. sed etiam manentes, & suæ ætati congruos ad-
 ducit. & vrget? neq; enim Viennense Concilium poterat
 adhærere PP. & Theologis post ipsam futuris, Baronio, Bel-
 Jarmino, Toletio, Sireto, Cusano, S. Thomæ Villanouano,
 B. Laurentio Iustiniano, B. Vincentio Beltrano, alijsq; ma-
 gni nominis Theologis, & PP. qui post Viennense florue-
 runt, in quibus sanè tanquam in discipulis viuunt, non so-
 lū hi, quos Aduers. citat, sed Apolloli ipsi, vt ex D. Augutti-
 no in pl. 44. facile probat Auctor Discussus; nā loco Pauli,
 loco Petri, & aliorum Apollolorum Episcopi per diuersas
 Ecclesias dispersi successere, qui omnes semel. & iterum.
 In Regnis Hispaniarum præsertim vota sua pro Immacu-
 lata subscripserunt, Romam ad Summum Pontificem per
 Regios Oratores Inuictissimi Regis Philippi IV. non mi-
 nus Imperio, quam Pietate erga Immaculatam B. Virginis
 Coceptionem verè Magni, Antonium de Trejo, & Ludou-
 icum Crespinum à Borgia Episcopum Platentinum mise-
 runt. Verum dato, & non concessio, quod modernorum
 Theologorum nomine Viennense Concilium solum D. Tho-
 mam, Bonau. Magistrum sent. B. Albertum, Alex. Aleu. in-
 telligat; Quid inde? Nonnè & horum auctoritate Pia
 Causa defensa est? Vidimus iam horum etiam testimonio,
 horum etiam vnanimi contextatione negatiuam muniri,
 firmari, reddi omninò inconcussam, nullaq; posse argumē-
 torum vt diuelli, aut labefactari.

Demum vt respondeant vltima primis, & qui cum Ca-
 tharino capi, cum eodem Apologiam meam ipse conclu-
 dam. Audi solidam, quam habet, exhortationem ad Fra-
 tres

eres sui ordinis Catharinus Archiepiscopus Complanus Iulij III. Pontificis Maximi Præceptor, & cui ob eminentiam Theologæ nisi vita defecisset, Purpura non defuisset, in disp. pro Immacul. p. 2. fol. 112.

Quapropter reliquum tandem est, Patres obseruantissimi, & Fratres Dilectissimi intimi cordi meo, ut iustam querimoniam christiana, ac pia mente suscipiatis, nec aspernatis Consilium Pacis, quod à vera Charitate proficiscitur, satis iam superq; satis vtrinq; certatum est, & iam plus nimio datum contentionibus. Quod si Victoria quarritur, quæ gloriosior potest expeti Victoria, quam segregare se à contentionibus, & salua fide consentire Matri vestræ Ecclesiæ? Considerate celebritatem hanc, (quæ suo iure tandem aliquando à vobis obedienter suscipi deprecatur) non nisi eum maiore in dies multorum scandalo, & opprobrio vestro respui à vobis ulterius posse. Sancta enim Tridentina Synodus, nemine Patrum discrepante, Xristinas illas constitutiones de hac celebritate coram oculis vestris confirmavit, & obseruari mandauit. At in prima illa constitutione intonat Apostolica vox inuicis omnes Christi fideles. ut de B. Virginis mira, & Immaculata Conceptione dignas Deo gratias & laudes referant, celebrando Missas, & officia signanter ad hoc ipsum ab ea composita, & instituta. Cur igitur vos, qui inter Christi fideles non sine laude connumeramini, & fauorabiliter, atq; immediatè sub Romana Ecclesia concludimini tantam celsitudinem non intuemini, & summi vestri Pastoris, à quo tot gratijs, & immunitatibus, & priuilegijs honorati estis, vobis benignam non agnoscitis, sed renuit soli vos vnus Prædicatorum Ordinis adhuc in hac parte diuini? An vobis ipsi testimonium hoc vestro facto perhibere vultis (quod horreo, vel cogitare) vos iam inter Christi fideles nequaquam numerari? aut potius vos paucissimi spernitis totam reliquam Ecclesiam Dei? Non ego quidem ista dico, sed vos. Vos, inquam, ipsi hoc facto vestro id indicare, & id loqui videtis.

videmini, licet reuera non ita sit. Definite igitur errepidare timore, vbi iam subsatus est omnis timor, & considerate ad Catholicam, & vobis oportunius seruientem sanctissimi illius Abbatis Bernardi sententiam: ego, inquit ille, quod ab illa accepi, securus teneo, & trado. Accipite, & vos, vt securi tenetis, & tradatis; alioquin quis non iudicabit vos illius auctoritate contra eiusdem auctoritatem abuti?

Verum vt vos in angustum concludam, interrogo vos. Putatis ne in hac celebratione, qua Romana tradidit Ecclesia, & Tridentinum Concilium confirmavit, vllum esse peccatum, aut peccati periculum, an no? Si primum asseritis, eiusdem assertio iam dudum ad perfringendam eorum temeritatem, qui ita blasphemabant, securè damnata est ab illa Sede in secunda Decretali. Graue nimis, vt falsa, & erronea, ac penitus a veritate aliena, & quicumq; illam asserit sententia, prosternitur anathematis. Sin autem hoc asserere non potestis, nec audetis, quid ergo causæ assignari a vobis potest, cur in tam piam, & securam sententiam eam reliquo Christiano orbe non coneurritis? Profecto non alia fingi causa potest, nisi quod saltem vestra repugnantia contestamini inesse peccatum, sic celebrare, ac propterea turpissimè, & grauissimè peccare Ecclesiam Dei, quæ cum sit Mater omnium, & Magistra, non solum peccatum celebrando facit, verum etiam talem celebritatem proponens alijs peccati materiam præbet. Itaq; constituitis vos meritos censores, & Iudices tantæ Sedis, & omnium Ecclesiarum, & Ordinum, & Vniuersitatum, quæ a vobis (vt nollis) aperte toto corde dissentiant; nec Ecclesiæ definitionem, quæ hunc veltrû sensum damnauit, tenetis; cuius sententiâ, quam & Tridentina Synodus, comprobauit, contemnitis.

Hæc autem a quonam spiritu originem trahant, cogitandum vobis ipsis relinquo, ne cogar duriora prosequi. Ego enim in omni hac mea querimonia, protektor ante Deum, & vos Patres, ordinem vestrum, imò & nostrum a me, & amari, & obseruari in Christo, & in Matris peculiari illius

Pro.

Proteſtrice, & ità amari, vt nemini pro meo gradu cedam; ob eam cauſam nollem vlla prorfus macula eius gloriam obſcurari, nàm cùm in cæteris glorioſè incedat, hoc vnum retinet, quo plurimi ſcandalum meritò patiuntur, quoniã multi veſtrum illam Virginem macula aſpergunt, quam omnis Eccleſia ſponſi vocem audiens concinit penitus Immaculatam.

Et paucis lineis interiectis ità proſequitur,

Putatis nè Sacroſanctam Romanam Eccleſiam ea leuitate ferri, vt ſi aliquando, vel opinionem veſtram amplexatura, vel ſaltem cultum illum reprobatura, quem ſemel Pontificio decreto, & ſolemni omnium Eccleſiarum ſicut cum munificentiffima Indulgentiarum largitione iamdudùm celebrare perſeuerat? An vlium, quæſo potetis ſimilis mutationis exemplum proferre, quo in ſpem bonam erecti expectare poſſitis ex veſtra oppoſita opinione. Victoriã? Si hoc vobis perſuaſiſtis, quis non videt, in quanto errore verſemini, quamq; patum pie de Prouidentia Dei ergà Eccleſiam, & eius gubernationem ſentitis. Quod ſi victoriã ſpem vobis erectam clarè cernitis, cur non anteuertitis ſeueriores aliquam ſententiam, quæ non patietur vltterius ſerpere in dimidiato vno ordine opinionem Diuino cultui repugnantem? Quid enim vobis præter imminens periculum publicæ ignominie reſtat? *Hæc ille.*

Nemo miretur, ſi longior, fuſiorq; quam par eſt, fuerim in adducendo Chætarino, quia eius opuſcula, immane, quam ſolerti diligentia à parte aduerſa ſupprimantur, & ex alia parte ferè nullus etiam ex Ordine Minorum eſt, qui apertius exemerit gladium pro Immaculata.

Hæc, Pie Lector, reſpondere me opere pretium duxi tum vt iniuriam propulſarem, quando Iuris naturalis deſenſio eſt, tum nè Aduerſarius ſilentium meum interpreta- retur triumphum ſuum, tum denique vt firmiter, robuſtiſq; reiectis calumnijs, & oppoſitionibus in contrarium ſolidè protritit, Auctoritas, SS. PP. inuicta conſiſteret pro Immaculata.

F I N I S .

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..

211214

